23 ՄԱՅԻՍ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 93 (2297)

Ազգ
Azg
armenian daily

«Նյու Յորք թայմսը» մերժել է թուրքերի հակահայ վճարովի հայտարարությունը

Թուրքական «Հյուրիեթ» օրաթերթը տեղեկացնում է, որ ամերիկյան մեծագրեցիկ «Նյու Յորք թայմս» օրաթերթն օրերս մերժել է թուրք-ամերիկացի 125 գիտնականների ու դասախոսների վճարովի հայտարարությունը տպագրել, գտնելով, որ այն «հակասում է Հայոց ցեղասպանության բոլորին հայտնի փաստերին»: Ըստ թուրքական թերթի, «Նյու Յորք թայմսը» թուրքերին ասել է. «Ձեր հայտարարությունը ուրանում է Հայոց ցեղասպանությունը: Դուք ուրանում եք ամբողջ աշխարհի կողմից ընդունված մի Ցեղասպանություն: Մենք չենք կարող նման հայտարարությունը տպագրել մեր թերթում»:

Պետք է շնորհավորել «Նյու Յորք թայմսի» խմբագրությանը՝ նման արդարակորով կեցվածքի համար:

ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ղարաբաղյան թեման Պուտին-Քոչարյան առանձնազրույցում

Վալերի Նիկոլայենկոն կարեւորում է երեւանյան գագաթաժողովը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՊՀ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի (ՀԱՊ) մասնակից երկրների երեւանյան գագաթաժողովը շատ կարեւոր փուլ է ռազմաքաղաքական ինտեգրման ուղղությամբ: Այս մասին ասաց մայիսի 22-ին Երեւան ժամանած ՀԱՊ Հավաքական անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղար Վալերի Նիկոլայենկոն:

Գագաթաժողովին ստորագրվելիք փաստաթղթերից նա կարեւորեց Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանում արագ արձագանքման ուժերի ստեղծման վերաբերյալ արձանագրությունը՝ հաշվի առնելով ներկայիս իրավիճակը այդ տարածաշրջանում: Պակաս կարեւոր չէ նաեւ հավաքական անվտանգության ամբողջ համակարգի շրջանակներում արագ արձագանքման ուժերի կազմավորման եւ գործունեության վերաբերյալ արձանագրությունը, ըստ որի դրանով սկիզբ կդրվի երեք՝ հայկական, բելառուսական եւ կենտրոնասիական ուղղությունների միավորմանը անվտանգության միասնական համակարգի մեջ: Նիկոլայենկոն նշեց, որ այդ ուղղությամբ դեռ շատ անելիքներ կան, սակայն կարեւորը սկիզբն է, առավել եւս, որ արձանագրությունը կստորագրվի կովկասյան ուղղության ակտիվ զարգացման ֆոնի վրա՝ ռուս-հայկական պայմանավորվածությունների հիմքի վրա: Նա հիշեցրեց, որ վերջերս ուժի մեջ է մտել հակաօդային պաշտպանության համատեղ հերթապահության համակարգը, ծավալվում են տարածաշրջանային համատեղ ուժեր այլ զորատեսակներում:

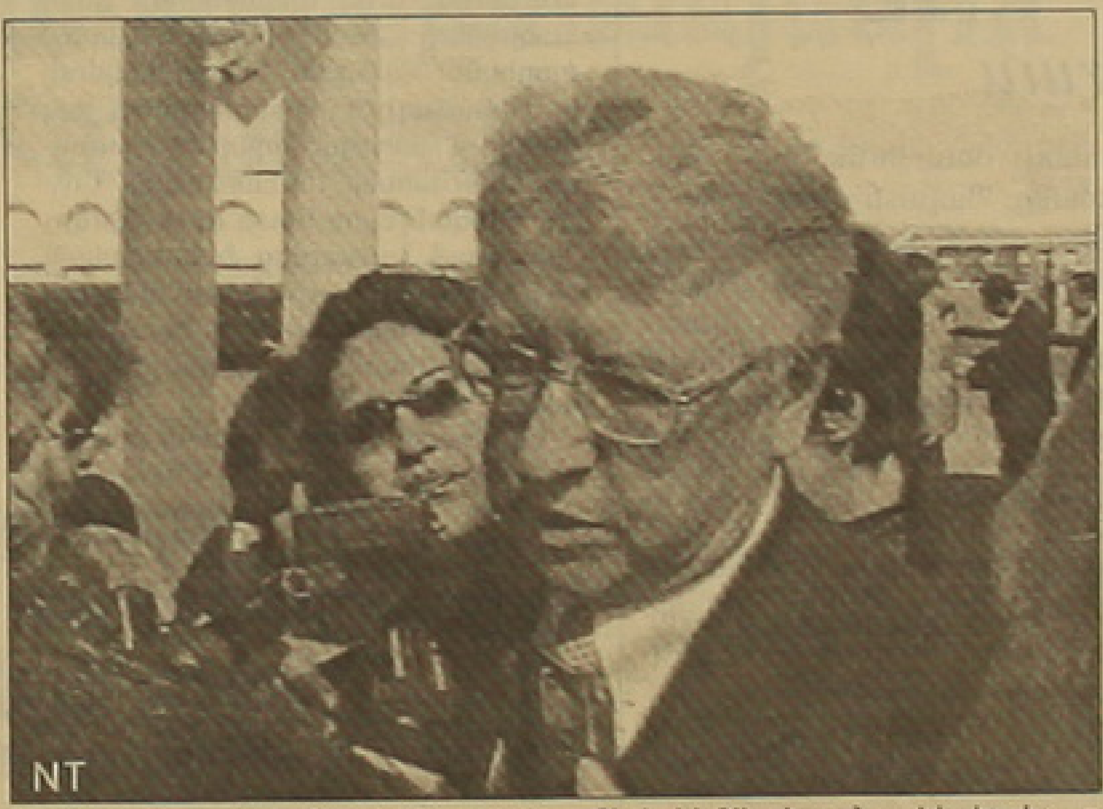

NT

Տես՝ էջ 3

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Նիկոլայ Գրիբկովը հաջորդ հանդիպման ժամկետը չի որոշակիացնում

«Ես բացարձակապես բաց եմ եւ անկեղծ: Բանն այն է, որ բանակցությունների մասին լրատվության արտահոսքը երբեմն կարող է վնասել գործընթացին: Օրինակ, նման դեպքեր պատահել են իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության կարգավորման գործընթացում: Նույն բանը պատահեց Հայաստանի նախկին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ Բաքվում՝ «525» թերթի հարցազրույցում պատասխանելով «Այսօր փաթեթայի՞ն, թե՞ փուլային տարբերակն է քննարկվում հակամարտող կողմերին ներկայացնելու համար» հարցին, ասել է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Ն. Գրիբկովը: «Ե՞րբ է տեղի ունենալու Քոչարյան-Ալիեւ հաջորդ հանդիպումը» հարցին Գրիբկովը պատասխանել է. «Անհնար է դա ասել: Ես չգիտեմ, թե ինչպես են ջրի երես բերվել այն լուրերը, թե նրանց հաջորդ հանդիպումը կայանալու է հունիսի կեսերին: Այս կերպ, հաջորդ հանդիպումը կարող է կայանալ հուլիսին կամ օգոստոսին նույնպես»:

Քավանոն չի հավատում փախստականների վերադարձին

ԱՂԴԱՄ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ «Ասոշիեյթեդ պրեսի», Աղդամ կատարած այցելության ժամանակ ԵԱՀԿ ամերիկացի համանախագահ Քերի Քավանոն՝ տեսնելով պատերազմի թողած ավերածությունները, ասել է. «Մենք լսել էինք այս ամենի մասին, սակայն, եթե նույնիսկ խաղաղության պայմանագիրը ստորագրվի, ու բնակիչները վերադառնան իրենց քաղաք, այս ամենը տեսնելուց հետո նրանց զայրույթը կարող է նոր բախում առաջացնել: Ինչպե՞ս են մարդիկ վերադառնալու եւ ապրելու այստեղ»:

Ադրբեջանը որոշակի պահանջներ ունի

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի արտգործնախարար Վ. Գուլիեւն այսօր լրագրողներին ասել է, որ Ղարաբաղի հակամարտության կողմերը, մասնավորապես, Ադրբեջանը որոշակի պահանջներ ունեն, եւ եթե դրանք հաշվի չառնվեն, ժնեւի բանակցությունները կարող են հետաձգվել: Ըստ «Ազատության», Գուլիեւը չի մանրամասնել, թե ինչ պահանջներ ունի Ադրբեջանը:

Երեւանում հանդիպեցին ՀՀ եւ ԼՂՀ նախագահները

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հանդիպում է ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հետ, հաղորդում է ՀՀ նախագահի մամուլի գրասենյակը: Զրուցակիցները քննարկել են ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջանային այցի եւ ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման ընթացքի հետ կապված հարցեր:

ԼՂՀ նախագահը Ռոբերտ Քոչարյանին տեղեկություններ է հաղորդել նաեւ վերջերս Ֆրանսիա կատարած այցի մանրամասների վերաբերյալ:

Այսօր Երեւան կժամանի Նուրսուլթան Նազարբաեւը

Այսօր պաշտոնական այցով Հայաստան կժամանի Ղազախստանի Հանրապետության նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը: Նրա գլխավորած պատվիրակության կազմում են Ղազախստանի արտաքին գործերի, պաշտպանության, տրանսպորտի եւ հաղորդակցության, էկոնոմիկայի ու առեւտրի նախարարները, անվտանգության խորհրդի քարտուղարը, պաշտոնատար այլ անձինք:

Նուրսուլթան Նազարբաեւը նույն օրն առանձնազրույց կունենա նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ: Երկու երկրների ղեկավարների հանդիպմանը զուգահեռ տեղի կունենան հայ-ղազախական բանակցություններ՝ ընդլայնված կազմով: Նախատեսվում է նաեւ համատեղ փաստաթղթերի ստորագրում, ինչպես նաեւ նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Նուրսուլթան Նազարբաեւի համատեղ մամուլի ասուլիսը:

Պաշտոնական այցի շրջանակում Ղազախստանի նախագահը կայցելի Երեւանի պետական համալսարան, հանդիպում կունենա պրոֆեսորադասախոսական կազմի հետ: Նրա գլխավորած պատվիրակությունը կլինի նաեւ Մատենադարանում եւ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում:

Մայիսի 25-ին Նուրսուլթան Նազարբաեւը կմասնակցի Երեւանում կայանալիք Հավաքական անվտանգության պայմանագրի մասնակից պետությունների Հավաքական անվտանգության խորհրդի նստաշրջանի աշխատանքին:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Իսրայելական զորքերը հինգ ուղղությամբ ներխուժել են Գազայի հատված

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 22 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելական զորքերն այսօր հինգ ուղղություններով ներխուժել են Գազայի հատվածում Պաղեստինյան Ինքնավարության տարածք: Ինչպես հայտարարել է Իսրայելի բանակի հրամանատարությունը, այդ գործողությունն անցկացվել է «ահաբեկիչների համար որպես թաքստոց ծառայող տեղանքի մաքրման նպատակով»: Սա վերջին տասն օրվա ընթացքում իսրայելական զորքերի 17-րդ նման գործողությունն է: Ինչպես հաղորդվում է, այսօր երեկոյան Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը հանդես կգա պաղեստինցիների հետ հարաբերություններին վերաբերող կարեւոր հայտարարությամբ: Այսօր Ռուսաստանից վերադարձած արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը հայտարարել է, որ Մոսկվան կարող է «կարեւոր ավանդ» ներդնել մերձավորարեւելյան հաշտության գործընթացում:

Թուրք գործարարները քաղաքական բարեփոխումներ են պահանջում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի արդյունաբերողների եւ ձեռնարկատերերի ասոցիացիան իր նոր զեկույցում հայտարարել է, որ երկրում անհրաժեշտ է անցկացնել քաղաքական բարեփոխումներ: Նշվում է, որ եվրամիությանն անդամակցելու համար անհրաժեշտ են հիմնարար փոփոխություններ: Զեկույցում կոչ է արվում վերացնել մահապատիժը եւ թույլատրել հեռուստառադիոհաղորդումները, ինչպես նաեւ անցկացնել թուրքերենից բացի այլ լեզուներով դասավանդումներ: Զեկույցում խոսվում է նաեւ քաղաքական կյանքում զինվորականների ազդեցությունը նվազեցնելու անհրաժեշտության մասին:

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ

Հանձնաժողովը դրական է գնահատում զորամասերում տիրող վիճակը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հանձնաժողովի այսօրվա նիստում հանձնաժողովի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը տեղեկացրեց, որ խոստման համաձայն իրենք հետեւողական ու անկանխալ այցելում են հանրապետության զորամասեր: ՀՀ ՊՆ ներկայացուցչի մասնակցությամբ հանձնաժողովը եղել է 9 զորամասում (Արարատի, Վայոց ձորի եւ Սյունիքի մարզերում): Հանձնաժողովի նախագահն ուրախությամբ փաստեց, որ չնայած որոշակի խնդիրներին, բոլոր տեղերում իրենք դրական տպավորված են արձանագրել: Պ. Հայրիկյանը տեղեկացրեց, որ նախատեսվում են նաեւ անակնկալ գիշերային այցելություններ զորամասեր:

Պ. Հայրիկյանը հայտնեց, որ գրություն է կազմվել մի հիվանդ զինծառայողի վերաբերյալ, սակայն, ընդհանուր առմամբ հանձնաժողովը հիվանդ զորակոչիկների հարցով վիճակագրություն չի կատարել:

Անդրադառնալով օրեր առաջ Մոսկվայում կայացած Հելսինկյան համաձայնագրի 25-ամյակին եւ ԱԴ Եվրախորհրդի անդամ դառնալու 5-ամյակին նվիրված խորհրդաժողովին, Պ. Հայրիկյանը նշեց, որ ամենակարեւոր հարցը 21-րդ դարում մարդու իրավունքների պաշտպանության ռազմավարությունն էր: Ըստ նրա, մարդու իրավունքների տեսանկյունից զգալի ուսանելի հարցեր կային: Ըստ նրա, ԱԴ դաշնային բոլոր կառույցներում առանձին օմբուդսմենի հաստատություն կա:

Հանձնաժողովի նախագահի խոսքերով, ՄԱԿ-ը պատրաստվում է աջակցել Հայաստանին մարդու իրավունքների ազգային ծրագրի իրականացման հարցում: ՄԱԿ-ը նպատակահարմար է գտնում, որ ծրագիրն առաջարկվի մեր պետության կողմից, իսկ իրենք ընդամենը աջակցեն: Պ. Հայրիկյանը ենթադրում է, որ դա մասամբ պայմանավորված է մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին օրենքի ձգձգումով:

ընթացիկ

Առեւտրաարդյունաբերական պալատը շոշափելու է տնտեսության զարկերակը

Ի՞նչ գործառույթներ տալ նրան

Հայաստանում տնտեսական ոլորտն արտացոլող թերեւս միակ քիչ թե շատ կայացած կառույցը Գործարարների եւ արդյունաբերողների միությունն է: Գործող առեւտրաարդյունաբերական պալատը ոչ հեղինակություն ունի այստեղ, ոչ էլ կարողանում է համակարգում էական դերակատարում ստանալ: Մինչդեռ քաղաքակիրթ աշխարհում հենց պալատներն են համակարգում ողջ տնտեսական դաշտի տեղաշարժերը՝ արտահայտում գործարարների, արդյունաբերողների շահերը, նույնիսկ միջնորդ դասարանի դեր կատարում: Պալատների կարեւորության մասին է խոսում նաեւ այն, որ աշխարհում այսօր գործում է Առեւտրաարդյունաբերական միջազգային պալատը, որին անդամակցում է նաեւ Հայաստանի նույնանուն կառույցը:

Բավականին հեղհեղուկ հեղինակություն ունենալու պատճառներից մեկն այն է, որ չի եղել պալատի գործունեությունը համակարգող որեւէ օրենք, հստակ չեն եղել նրա գործառույթները, կարգավիճակը եւ այլն:

Նախորդ շաբաթ խորհրդարան էր ներկայացվել «Առեւտրաարդյունաբերական պալատի մասին» օրենքի նախագիծը՝ մշակված կառավարության եւ մի խումբ պատգամավորների կողմից: Առանցքային գաղափարը, որ դրվել է նախագծի մեջ, պալատին ոչ պետական, այսինքն հասարակական բնույթ տալն է: Այս դրույթը տրամաբանորեն ենթադրելու է, որ կառույցին անդամակցող ամենատարբեր ձեռնարկությունները, ընկերություններն առաջնորդվելու են կամավորության սկզբունքով եւ իրենց ցանկությամբ միայն կարող են անդամակցել կամ չանդամակցել: Նախագծում տեղ գտած դրույթները սակայն անորոշություն են մտցնում թե ինչպես կարո՞ղ է պալատն ինքը միավորել Հայաստանում գործող բոլոր տնտեսվարողներին, թե՞ վերջիններս իրենք են պալատը ձեւավորողը: Հոդվածներից մեկը հստակ առաջինի մասին է խոսում, մյուսը՝ երկրորդի, ինչն առաջացրեց խորհրդարանականների՝ հատկապես բիզնեսի աշխարհի ներկայացուցիչների դժգոհությունը: «Ժողովրդական պատգամավորներ» խմբի ղեկավար Կարեն Կարապետյանի բնորոշմամբ՝ նախագիծն առաջնորդվում է այսպես կոչված դեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքով, որն ինքնին անհեթեթ է եւ անհարիր Հայաստանի որդեգրած տնտեսական ապակենտրոնացման քաղաքականությանը: Ըստ Կարապետյանի եւ «Կայունություն» խմբի ղեկավար Վարդան Այվազյանի, պետք է հստակ նշվի, որ պալատը ձեւավորվում է ներքեւից՝ տնտեսվարողների կողմից, իրենց ցանկությամբ, առանց պարտադրանքի կամ ուղղորդման:

Կարեւոր հարցադրում է նաեւ, թե ի՞նչ կարգավիճակ պիտի ունենա պալատը եւ ի՞նչ ենթակառույցներ: Ըստ օրինագծի, չնայած տեղ գտած հակասությանը, տեղերում տնտեսվարողները ստեղծում են տեղական առեւտրաարդյունաբերական պալատներ, որոնցից ստեղծվում է արդեն Հայաստանի Հանրապետության առեւտրաարդյունաբերական պալատը, որը որոշակիորեն լիազորված է լինելու պետական գործառույթներով: Որպես այդպիսին պալատը իրավունք է ունենալու ձեռնարկություններին տրամադրել ապրանքի ծագման սերտիֆիկատներ: Սակայն թե ի՞նչ կարգով՝ գրված չէ, թեեւ ամենահիմնական հարցը հենց դա պետք է լիներ: Այսինքն շատ հնարավոր է, որ տեղական պալատներն իրենց հայեցողությամբ, փող աշխատելու նպատակով սկսեն սերտիֆիկատներ թողարկել՝ դառնալով կոռուպցիոն տիպիկ երեւույթ:

Առեւտրաարդյունաբերական պալատը ոչ առեւտրային, շահույթ չհետապնդող կառույց է լինելու, որի կառավարման բարձրագույն մարմինը 4 տարին մեկ հրավիրվող համագումարներն են: Դրանց ընթացքում ձեւավորվում է պալատի խորհուրդը, ընտրվում է նախագահ: Առանձին տեղական պալատներ ստեղծվում են իրենց հերթին հիմնադիր համագումարների միջոցով: Խորհրդի անդամներն իրավունք ունեն արտոնյալ պայմաններով կամ անվճար օգտվել պալատի մատուցած ծառայություններից:

Առեւտրաարդյունաբերական պալատի հիմնական նպատակն է լինելու օժանդակել տնտեսության զարգացմանը, տեղի եւ օտարերկրյա ձեռնարկությունների հարաբերությունների ձեւավորմանն ու հաստատմանը: Պալատն օժանդակելու է անհատական ձեռներեցության եւ առեւտրային գործունեությամբ զբաղվող ընկերությունների պաշտպանությանը, անդամակցողներին տեղեկատվություններ է հաղորդելու տնտեսական ոլորտում ընթացող գործընթացներից: Սակայն գլխավորն այն է, որ պալատը հնարավորություն է ունենալու մասնակցել տնտեսությանն առնչվող օրինագծերի, ծրագրերի, հայեցակարգերի մշակմանն ու քննարկմանը, այսինքն էական ազդեցություն է ունենալու տնտեսությանն առնչվող ցանկացած հարցի լուծման վրա:

Պալատի ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունն իրականացվելու է անկախ աուդիտորական կազմակերպության միջոցով, որի ընտրությունը կատարում է առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահությունը: Պալատը գործելու է այս օրենքով, իր կանոնադրությամբ, իրավական այլեւայլ ակտերով, որոնք չեն հակասի ո՛չ երկրի սահմանադրությանը, ո՛չ էլ՝ օրենքներին: Չնայած նշված դրույթներին, նախագիծը լուրջ, հավելյալ քննարկումների կարիք ունի, որին կառավարությունը եւ պատգամավորները կարող են ձեռնամուխ լինել մինչեւ երկրորդ ընթերցումն ընկած ժամանակահատվածը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՇՈՒՇԻ

Աննախադեպ գիտաժողով Արցախում

Անդրկովկասում երբեւէ նշանավոր համարվող Շուշիի ռեալական ուսումնարանն այսօր, ցավոք, ավերակների է վերածված ռազմագործողությունների հետեւանքով: Դա չի խանգարում սակայն լայնորեն նշելու կրթօջախի հիմնադրման 120-ամյակը:

ՀՀ եւ ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունների, ինչպես նաեւ Երեւանի եւ Արցախի պետհամալսարանների, ՀՀ պետական բուհերի ռեկտորների խորհրդի կողմից կազմակերպված միջազգային գիտաժողովը նպատակ ունի վերարժեքավորել ոչ միայն Շուշիի ռեալական ուսումնարանի նշանակությունը, այլեւ դպրոցների պատմության դերը միասնական կրթական տարածքի ձեւավորման գործում: Գիտաժողովի ծրագիրը ներառում է երկօրյա բազմաբովանդակ միջոցառումներ, որին մասնակցելու համար հյուրեր էին ժամանել Հայաստանից ու արտասահմանյան տարբեր երկրներից: Երեկ գիտաժողովի մասնակիցները Շուշի մեկնելուց առաջ ծաղիկներ դրեցին Ստեփանակերտի հուշահամալիրի պատվանդանին, իսկ Շուշիում՝ նորօրյա սպարապետ Վազգեն Սարգսյանի հուշարձանին: Շուշիի Ղազանչեցոց Սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցում կատարվեց եկեղեցական արարողություն, որից հետո գիտաժողովի մասնակիցների հոծ խումբը եղավ ռեալական ուսումնարանի կիսավեր շենքի մոտ:

Այնուհետեւ Շուշիի մշակույթի տանը ժողովականները դիտեցին Արցախի նկարիչների ցուցահանդեսը, իսկ հետո ձեռնամուխ եղան գիտաժողովի աշխատանքներին:

Բացման խոսքով հանդես եկավ ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարար Համլետ Գրիգորյանը: Գիտաժողովի մասնակիցներին ողջունեցին Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արք. Մարտիրոսյանը, ԼՂՀ Ազգային ժողովի նախագահ Օլեգ Եսայանը, ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Էդվարդ Ղազարյանը, ԵՊՀ ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը, գրող-հրապարակախոս Զորի Բալայանը, ԱրՊՀ ռեկտոր Կառլեն Ադամյանը:

«Շուշիի ռեալական ուսումնարանի դերն արցախահայության կրթամշակութային կյանքում» թեմայով զեկուցում կարդաց ԼՂՀ ԿԳ նախարար Համլետ Գրիգորյանը: Եղան նաեւ ուշագրավ այլ ելույթներ, որոնց մեջ հատկանշական է դոկտ. Իհայար Ոզայի (Իրան) ելույթը: Այն նվիրված էր հայ-պարսկական առնչություններին եւ ընդգծում էր հայ ժողովրդի պատմական կարեւոր առաքելությունը տարածաշրջանում:

Գիտաժողովը թեմատիկ մասնաբաժանումներով կշարունակվի այսօր: Կլսվեն ավելի քան չորս տասնյակ զեկուցումներ, իսկ վերջում տեղի կունենա ՀՀ պետական բուհերի ռեկտորների խորհրդի արտագնա նիստ՝ ԼՂՀ-ում:

ԵՂԻՇԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Բնապահպանության նախարարությունն անդրադառնում է Վանյա Մխիթարյանի մեղադրանքներին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը հանդես է եկել հերքմամբ՝ պետական գույքի կառավարման նախարարի տեղակալ Վանյա Մխիթարյանի այն հայտարարության առնչությամբ, որ փայտի եւ ձկան անօրինական առեւտրից ստացվող ստվերային գումարը տարեկան հասնում է 40 մլն դոլարի:

Բնապահպանության նախարարի տեղակալ Հրայր Թովմասյանը «Նոյյան տապանի» թղթակցի հետ զրույցում համաձայնեց, որ խնդիրները բնապահպանության ոլորտում շատ են, այդ թվում եւ կապված ստվերային եկամուտների հետ: Սակայն, նրա կարծիքով, Մխիթարյանի ներկայացրած թվերը կասկած են հարուցում, առաջին հերթին այն պատճառով, որ դրանք չեն կարող ստուգվել: Օրինակ, ըստ Թովմասյանի, եթե վաճառվեին ձկան ամբողջ պաշարները (պաշարները Սեւանա լճում կազմում են մոտ 10 հազար տոննա), ապա գոյություն ունեցող սակագներով ստացված գումարը չէր գերազանցի 48 մլն դրամը (այսինքն 90 հազար դոլարը):

Իսկ ապօրինի անտառահատումների առնչությամբ, նշեց նա, բացահայտվել են խախտումներ, որոնցով ներկայումս զբաղվում է ՀՀ գլխավոր դատախազությունը: Թովմասյանն ընդգծեց, որ նախարարությունն իր կողմից ամեն ինչ անում է, որպեսզի նվազագույնի հասցնի այդ բնագավառում առկա խախտումները:

Փոխնախարարը հատուկ անդրադարձավ ընդերքի վերահսկողությանը, ընդգծելով, որ ներկայումս այդ խնդիրը գտնվում է կառավարության ուշադրության կենտրոնում: Նա նշեց, որ ընդերքի հետազոտման եւ օգտագործման համար անհրաժեշտ օրենսդրական բազայի ամրապնդման հարցով ստեղծված է միջգերատեսչական հանձնաժողով, որի գործունեությունը կնպաստի բյուջե հավելյալ գումարներ ուղղորդելուն:

Մեծահարուստ Ջերալդ Քաֆեսճյանը՝ «Արմենիա»-ի բաժնետեր

Ամերիկյան գործարար շրջանակներում եւ սփյուռքահայության մեջ լայնորեն հայտնի մեծահարուստ Ջերալդ Քաֆեսճյանը օրերս ձեռք է բերել «Արմենիա» հեռուստաընկերության բաժնետոմսերի մեկ մասը եւ Սարգսյանների ընտանիքի հետ դարձել է նրա չորս սեփականատերերից մեկը: Ինչպես հավաստում էր ինքը պրն Քաֆեսճյանը, իր նպատակը ոչ թե շահ ստանալն է, այլ այդ անկախ լրատվամիջոցի հզորացմանը նպաստելով՝ հայրենի պետության ներքին կայունությանը, ժողովրդավարությանը սատարելն այն հաշվով, որ ողջ աշխարհի եւ առաջին հերթին Ամերիկայի հայությունը հնարավորություն ունենա ոչ պետական լրատվամիջոցից օբյեկտիվ տեղեկություն ստանալու հայրենիքի մասին: Մինչեւ «Արմենիայի» բաժնետոմսերը գնելը Ջերալդ Քաֆեսճյանը տեւականորեն ուսումնասիրել է հայաստանյան մասնավոր հեռուստաընկերությունները եւ տեխնիկական զինվածությունը, հաղորդաշարերի բազմազանությունը, եւ

թողարկումների մակարդակն ու այլ հատկանիշներ հաշվի առնելով՝ կանգ է առել այս հեռուստաընկերության վրա: Երեկ, «Երեւան» հյուրանոցում կայացած հրաժեշտի ընթրիքի ժամանակ, որին «Արմենիայի» առաջատար աշխատակիցներից ու լրագրողներից բացի մասնակցում էին նաեւ ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, ՀՀ նախագահի խորհրդական Ալեքսան Հարությունյանը, ԱԺ պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանը եւ այլ պաշտոնատարներ, Ջերալդ Քաֆեսճյանը, հրաժարվելով իր մասին խոսելուց, բառացիորեն նկատեց. «Չեմ ուզում, որ որեւէ կերպ ինձ գովազդեն: Սիրում եմ, երբ արածս մնում է մարդկանց, իսկ ես չեմ երեւում: Եթե ինձ նույնիսկ հեռուստացույցով տեսնում եմ՝ անջատում եմ... Ինչ վերաբերում է այն հարցին, թե ինչու ձեռք բերեցի «Արմենիա» TV-ի բաժնետոմսերը, ասեմ, որ ուզում եմ ինքս էլ մի նոր բան բերել հեռուստատեսության ոլորտ: Սակայն իմ ամենամեծ ավանդն այն կլինի, որ օգնեմ Բագրատին («Արմենիա»-ի նախագահ Բագրատ Սարգսյանին) իրականացնելու իր ծրագրերը, քանզի տեսնում եմ, որ հեռուստատեսությունը նրա կյանքն է: Նրան հենց դրա համար էլ սիրում եմ, որովհետեւ շատ բան է ուզում անել, եւ ակամա օգնելու ցանկություն է առաջանում: Հիմա երկուսով աշխատում ենք, որ ամերիկահայությունը որքան հնարավոր է շուտ սկսի դիտել «Արմենիա» TV-ի հաղորդումները...»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգային շարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Համաձայնության հասնել առանց ապակայունացնելու Հայաստանը

Նշելով, որ վերջին շրջանում շատ է խոսվում ու գրվում ղարաբաղյան բանակցություններում զգալի առաջադիմության մասին, կասկած հայտնելով բերված տեղեկությունների ճշմարտացիության մեջ, քանի որ իրականում ոչ ոք դեռ չգիտի սպասվող համաձայնության մանրամասնությունները, եւ մանավանդ համոզված լինելով, որ վաղաժամ դատողությունները միայն վնաս կհասցնեն ինչպես Հայաստանին, այնպես էլ Ղարաբաղին, «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ տնօրեն, «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի մշտական սյունակագիր Հարութ Սասունյանն իր մայիսի 13-ի հոդվածում մտահոգություն է հայտնում ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցի ճշգրիտ ձեւակերպման եւ պատշաճ ներկայացման վերաբերյալ: Նա գրում է. «Բոլորն էլ պաշտպանում են խաղաղության հասնելու ջանքերը: Հայաստանն էապես օգտվելու է կարգավորումից: Սակայն եթե խաղաղության համաձայնությունը ճիշտ չկազմակերպվի եւ պատշաճորեն չներկայացվի հանրությանը, ապա մեծ վնաս է հասցնելու Հայաստանի ներքին կայունությանն ու տնտեսական բարգավաճմանը: Կուզեի այստեղ նշել 3 հիմնական մտահոգություններ.

1. Հնարավոր է, որ Հայաստանի պետական այրերը չկարողանան ժողովրդին ճիշտ ներկայացնել վերջնական առաջարկության պայմանները սոսկ այն պատճառով, որ նրանք բավականաչափ հմտացած չեն հասարակական հարաբերություններում: Նույնիսկ ամենանպաստավոր ելքը կարող է մերժվել ժողովրդի կողմից՝ այդ տիպի փորձի պակասի հետեւանքով:

2. Սա կարող է տանել դեպի անկայունություն կամ քաղաքացիական խժդժություն, որն էլ իր հերթին կնվազեցնի տարածաշրջանում խաղաղության հասնելու հեռանկարները: Երկու կառավարությունների եւ բանագնացների պարտքն է նախքան երկու ժողովուրդներին ներկայացնելը, ամենայն մանրամասնությամբ կշռադատել իրենց առաջարկած համաձայնության հետեւանքները:

3. Նույնիսկ ամենանպաստավոր առաջարկը կարող է պարունակել շատ լուրջ եւ չմտածված հետեւանքներ: Դրանցից մեկը սերտորեն կապված է շրջափակման վերացման հետ: Հենց Հայաստանի սահմանները բացվեն, հավանական է, որ թուրք գործարարները ներխուժեն եւ հայկական շուկան բառացիորեն հեղեղեն էժանագին թուրքական սպառողական ապրանքներով՝ վնաս հասցնելով տեղական արտադրանքին: Հնարավոր է նաեւ, որ մեծահարուստ թուրքերն էժան գներով Հայաստանում գնեն ինչպես հողատարածքներ, այնպես էլ գործարաններ:

Առաջարկում եմ, որ Հայաստանի կառավարությունը, այս հարցով մտահոգված սփյուռքահայերի հետ, ձեռնարկի հետեւյալ միջոցներն ապահովելու Հայաստանի ազգային անվտանգությունը.

1. Մասնագետների միջոցով պարզել ժողովրդի հակազդեցությունը Ղարաբաղի հարցի լուծման հնարավոր տարբերակների վերաբերյալ:

2. Օգտագործել հասարակական հարաբերությունների հմուտ մի ֆիրմայի ծառայությունները հայ պաշտոնական այրերին խորհուրդ տալու գործում՝ հակամարտության կարգավորման վերջնական տեքստը ժողովրդին ճիշտ ձեւով ներկայացնելու համար:

3. Կազմել տնտեսագետների մի հանձնախումբ, որը կուսումնասիրի, թե ինչպես հայկական շուկան զերծ պահել թուրքական ապրանքների ներխուժումից: Հայաստանը պետք է պահպանի իր ներքին, տեղական արդյունաբերությունը եւ պայքարի էժանագին օտար ներմուծումների, ինչպես նաեւ մարտավարական հաստատությունների սեփականաշնորհման դեմ: Շատ այլ երկրներ դիմել են նման քայլերի՝ թույլ չտալով օտարներին տիրանալ իրենց մարտավարական հաստատություններին:

Անհրաժեշտ է, որ նման սահմանափակումներն ու միջոցները ձեռնարկվեն ինչքան հնարավոր է շուտ՝ նախքան խաղաղության պայմանագրի ստորագրումը, իրականում Հայաստանի տնտեսության պահպանման հարցը պետք է ցանկացած համաձայնության նախապայմանը կազմի:

4. Մ. Նահանգներն ու արեւմտյան մյուս երկրները Հայաստանի առաջնորդների առաջ բազմիցս զգել են «խաղաղության եւ դրանից օգտվելու» խայծը: Նախքան խաղաղության ցանկացած առաջարկի ընդունումը, Հայաստանի ղեկավարներն ամենայն լրջությամբ եւ արտացավությամբ պետք է բանակցեն ու ճշտեն երկրին եւ Ղարաբաղին անհրաժեշտ տնտեսական որոշակի դրդապատճառները:

Եթե այս քայլերը ձեռնարկվեն, խաղաղությունը կարող է հաստատվել տարածաշրջանում առանց նվազագույն ապակայունացման ցնցումների եւ տնտեսական առավելագույն օգուտներով:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Հայկական պատվիրակությունը Բաքվում մասնակցել է փախստականների խնդիրներին նվիրված համաժողովին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղյան հիմնախնդրի առնչությամբ Ադրբեջանում 9 տարիների ընթացքում դիրքորոշումների փոփոխություն տեղի չի ունեցել: Մայիսի 22-ի ասուլիսում այս մասին հայտարարեց «Ընդդեմ իրավական բռնությունների» կազմակերպության գործադիր տնօրեն Լարիսա Ալավերդյանը, որը ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչության պետ Գագիկ Եգանյանի, ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի եւ «Երիտասարդ իրավաբանների միության» ներկայացուցիչների հետ մասնակցել է մայիսի 17-18-ին Բաքվում կայացած համաժողովին: Համաժողովը կազմակերպվել էր Եվրախորհրդի միգրացիայի, փախստականների եւ ժողովրդագրության կոմիտեի կողմից եւ նվիրված էր Հարավային Կովկասի երկրներում փախստականների եւ տեղահանված անձանց հիմնախնդիրներին:

Լ. Ալավերդյանը նշեց, որ Ադրբեջանում վերջին տարվա ընթացքում ի հայտ են եկել մի քանի բացասական «նորույթներ», մասնավորապես շրջանառության մեջ է մտցվել նոր ձեւակերպում, իբր Ադրբեջանից ոչ ոք բռնի չի տեղահանվել: Մշակվել են նաեւ այսպես կոչված «պատմական հիմքեր», ըստ որոնց ադրբեջանցիները ձգնում են այս տարածաշրջանում հայերի հայտնվելը «տեղափոխել» 19-րդ դարի երկրորդ կես: Բացի այդ, նրանք գտնում են, որ կոնֆլիկտի լուծման միակ ճանապարհը Հայաստանի կողմից ազատագրված հողերի վերադարձն է Ադրբեջանին, ու նաեւ նշում, թե Հայաստանի իշխանություններն եւս այդ հողերն ընկալում են որպես բռնազավթված՝ նկատի ունենալով ՀՀ արտգործնախարարի հայտնի խոսքերը: Ըստ տիկին Ալավերդյանի, հարեւան երկրում միակ դրական փոփոխությունը ՀԿ-ների ազատականացումն է, ինչի մասին է վկայում նաեւ այն, որ Լարիսա Ալավերդյանը հարցազրույցի էր հրավիրվել ուղիղ եթերում՝ ադրբեջանական անկախ հեռուստաընկերություններից մեկի կողմից:

NT

Գագիկ Եգանյանը նշեց, որ չնայած ադրբեջանցիներն իրենք էին հյուրընկալող կողմը, սակայն բացառում էին որեւէ համագործակցություն հայկական կողմի հետ, ինչը բացասական արձագանքներ է ունեցել միջազգային կազմակերպությունների պատվիրակների մոտ: Վկայակոչելով Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն՝ ադրբեջանցիները նույնիսկ հայտարարել են, թե Հայաստանում գտնվում են մոտ 700 պատանդներ, ինչին ի պատասխան Կարմիր խաչի ներկայացուցիչը հայտնել է, որ իրենք Հայաստանում որեւէ պատանդի չեն այցելում եւ չգիտեն նրանց մասին՝ խոսքը կարող է գնալ միայն անհետ կորածների մասին:

Եգանյանը հայտնեց, որ ադրբեջանական քարոզչությունն անընդմեջ ներկայացնում է կեղծարարություններ, որոնց ի պատասխան հայկական կողմը համաժողովի մասնակիցների ուշադրությանն է ներկայացրել դրանք ժխտող տեղեկանք:

Ոսկեւանի պահակակետում զինվոր է սպանվել

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 22 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 20-ին Տավուշի մարզի Ոսկեւան գյուղի պահակակետում զինվոր է սպանվել: «Նոյյան տապանի» թղթակցին առայժմ հայտնի չէ սպանվողի անունը. հայտնի է միայն, որ կոչումով ավագ, բարձրագույն կրթությամբ կապանցի զինծառայողը մեկ շաբաթից պետք է զորացրվեր: Քիչ հավանական է համարվում, թե նրա սպանությունը ադրբեջանական զինուժի ոտնձգության հետեւանք է:

Մեր թղթակցին դեռեւս չի հաջողվել դեպքի կապակցությամբ տեղեկություններ ստանալ Վանաձորի զինվորական դատախազությունից:

Թուրքական իշխանությունները փորձել են հավաքել «Ակօսի» համարներից մեկը

Թուրքական իշխանություններն ապրիլի 26-ին փորձ են արել հավաքելու Պոլսում հրատարակվող հայկական՝ առավելապես թուրքալեզու «Ակօս» շաբաթաթերթի ապրիլի 25-ի համարը, որտեղ տպված է եղել թերթի գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի «Մի օր... ապրիլի 24» վերնագրով հոդվածը, տեղեկացնում է Փարիզի «Յառաջը»: Սակայն դատախազության պաշտոնյաները ժամանելով խմբագրություն, իրազեկ են դարձել, որ տվյալ համարն արդեն առաքված է բաժանորդներին: Այնուամենայնիվ պաշտոնյաները ներկայացրել են տվյալ համարը հավաքելու որոշման հիմքը՝ Դինքի հոդվածը «ցեղային խտրականությամբ ժողովրդին ոխի ու թշնամության դրդելու ազդակ է»: Այնինչ, ինչպես գրում է Փարիզի օրաթերթը, «Ակօսի» հիշյալ հոդվածը գրված է եղել վերջին ծայրաստիճան մարդկայնական, զգուշավորության խոր գիտակցությամբ, հայ եւ թուրք ժողովուրդների միջեւ լուծման հանգելու առաջարկով: Հրանտ Դինքն ավելի ուշ դիմել է անվտանգության խորհրդի վերին ատյան եւ ապացուցել, որ իր գրությունը, ընդհակառակը, հաշտության ու խաղաղության ծգտող պարունակություն ուներ: Գլխավոր խմբագրի առաջարկությունն ընդունվել է վերին ատյանի կողմից:

Ղարաբաղյան թեման Պուտին-Քոչարյան առանձնազրույցում

Սկիզբը էջ 1

ՀԱՊ անդամ երկրների ղեկավարները կանդրադառնան նաեւ պայմանագրի գործունեության տարածքում տիրող իրավիճակին, հատկապես այնպիսի թեժ կետերում, ինչպիսին է Աֆղանստանը: Կընդունվի ծավալուն քաղաքական հայտարարություն, որտեղ կարտահայտվի մասնակից երկրների ընդհանուր դիրքորոշումն առավել կարեւոր տարածաշրջանային հարցերի վերաբերյալ: Նիկոլայենկոն շեշտեց, որ բոլոր քննարկվելիք փաստաթղթերը պաշտպանական բնույթի են, քանի որ ՀԱՊ-ը քաղաքական կառույց է, որը հանդիսանում է զսպող գործոն, այլ ոչ թե սպառնալիք որեւէ կողմի համար: Այդ պատճառով հիմնական ուշադրությունը դարձվում է քաղաքական լծակներին, եւ այն հայտարարությունը, որը մշակվում է նախագահների համար, հանդիսանում է արտաքին աշխարհին ուղղված քաղաքական ուղերձ:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Նիկոլայենկոն հայտնեց, որ գագաթնաժողովի նախօրեին կայանալիք Քոչարյան-Պուտին առանձնազրույցին կքննարկվեն նաեւ ղարաբաղյան կարգավորման հետ կապված հարցեր: «Պայմանագիրն անմիջականորեն չի զբաղվում ղարաբաղյան հիմնախնդրով, սակայն մենք ողջունում ենք ղարաբաղյան կարգավորման ուղղությամբ բոլոր դրական տեղաշարժերը, որոնք տեղի են ունենում վերջին շրջանում», ասաց նա: ՀԱՊ Հավաքական անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղարը հույս հայտնեց, որ հայկական եւ ադրբեջանական կողմերի շփումները, որոնք «եղել են եւ կլինեն», կբերեն վստահության ամրապնդմանը եւ փոխըմբռնմանը՝ ի վերջո հանգեցնելով խնդրի կարգավորմանը: «Քի Վեսթի հանդիպումները որոշակի լավատեսություն են ներշնչում: Ներկայումս նախապատրաստվում են կովկասյան քառյակի, ինչպես նաեւ Ժնեւում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում հանդիպումները: Կարծում եմ, բոլոր ձեռնարկվող քայլերը նպատակամղված են նրան, որպեսզի ամեն անգամ նոր շարժեր լինեն», նշեց Նիկոլայենկոն:

ԿՈՉ

Նապոլեոնյան գրադարանի ստեղծման համար

«Ազգ» օրաթերթը եւ հրապարակախոս Ռուբեն Բաղալյանը ձեռնամուխ են եղել Երեւանում հիմնելու Նապոլեոնյան գրադարան: Այսօր էլ բոլորիս հիշողության մեջ թարմ է ակադեմիկոս երջանկահիշատակ Ռուբեն Զարյանի հիրավի ազգօգուտ ձեռնարկումը՝ Երեւանում ստեղծել Շեքսպիրյան գրադարան: Շնորհիվ Ռուբեն Զարյանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայում այժմ կա միջազգային բարձր մակարդակի Շեքսպիրյան գրադարան:

Ինչ խոսք, նման ձեռնարկման իրականացման համար մեկ-երկուսի ջանքերը չափազանց քիչ են: Անհրաժեշտ է Հայաստանի, սփյուռքի հասարակության, մտավորականության աջակցությունը:

Թանկագին հայրենակիցներ, մեր խնդրանքն է՝ օգնեք մեզ Նապոլեոնյան գրադարանի ստեղծման գործում: Այժմ մենք Ռուբեն Բաղալյանի անձնական գրադարանից առանձնացրել ենք 13 կտոր գրականություն Նապոլեոն Բոնապարտի մասին: Գրադարանի գրականությունը կլինի բազմալեզու, բազմօրինակ: Յուրաքանչյուր գիրք մատենագիտական մանրամասներով (ինչպես դա արդեն արվում է) կգրանցվի հատուկ մատյանում (մատյանը կնքված է): Անհրաժեշտ մանրամասներով կգրանցվի նվիրատուի անուն-ազգանունը: Առավել հազվագյուտ հրատարակության նվիրատվության պարագայում թերթը հատուկ կնշի այդ մասին:

Խնդրում ենք Հայաստանի, սփյուռքի թերթերին արտատպել մեր խնդրանք-հայտարարությունը:

Խմբագրության հասցեն՝ Հանրապետության 47, հեռ. 52 93 53

Ռուբեն Բաղալյանի հասցեն՝ Երեւան 375062, Թորոսյանի 63(6), բն. 7, հեռ. 64 42 59

Միասնությունը չի հավատում իր կազմած իշխանությա՞նը

Ուզում են հավատացնել, թե «Հոկտեմբերի 27-ի» գործի տերը «Միասնությունն» է

Ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանի անվստահությունն արտահայտող իրավապահների գործունեությունն ուսումնասիրող ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելուն դեմ կամ կողմ արտահայտվելով, դրա անհրաժեշտությունը ճշտելով, եւ քաղաքական շրջանակները, եւ հասարակությունը մոռացան, որ «Միասնություն» դաշինքն ի սկզբանե հայտարարել էր, թե ինքն է «Հոկտեմբերի 27-ի» գործի տերը: Դա հաստատելու համար դատավարությանը հետեւելու նպատակով նախորոք խումբ էր կազմվել, որի գնահատականները մինչեւ վերջերս դատավարության ընթացքի մասին դրական էին: Արդյոք ի՞նչը կարող էր հիմք դառնալ դատավարության շուրջ ձեւավորված մթնոլորտին եւ ընթացքին առնչվող նման որակումներով հայտարարության համար. փորձեցինք պարզել ԱԺ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար, ՀՀԿ խորհրդի անդամ Գալուստ Սահակյանից:

– Պարոն Սահակյան, երբ նոր էր սկսվել «Հոկտեմբերի 27-ի» դատավարությունը, խորհրդարանն իր վերահսկողությունն իրականացնելու համար, որպես տուժող կողմ, առանձին խմբեր կազմավորեց, որոնցից առանձին նշանակություն ուներ «Միասնության» ստեղծածը, որպես քաղաքական մեծամասնություն: Այդ խմբի մեջ վերջին շրջանում դատավարության ընթացքի առնչությամբ տարաձայնություններ եղե՞լ են հանրապետականների եւ ժողովրդականների միջեւ:

– Որեւէ տարաձայնություն չի եղել, որովհետեւ խումբը խնդիր էր դրել հետեւելու, որպեսզի դատավարությունն ընթանա օրինական դաշտում: Այս երեք ամսվա ընթացքում ոչ մեր, ոչ էլ մեր կողմի դատապաշտպանների կողմից օրինականության խախտման որեւէ արձանագրում չի եղել: Այստեղ ես գնահատելի եմ համարում եւ «Միասնություն» խմբակցության, եւ նրա կազմած խմբի աշխատանքը: Երեք ամսվա ընթացքում ձեւավորվել է որոշակի գաղափարախոսություն, որը մեզ համար տանելի չէ: Որպես պատգամավոր, որպես քաղաքական գործիչ գտնում եմ, որ դատավարությունը պիտի օրինականության սահմաններում ընթանա: Բայց որպես քաղաքացի կրեի տեսակետից մտածում եմ ինչպես ժողովուրդը, որ կարելի է միանգամից վերցնել եւ սատկեցնել բոլորին:

– Նախքան տեխսթի խմբագրումը, ինչպես մեզ էին ներկայացնում ՀԺԿ-ականները, հայտարարությունը պետք է ներկայացվեր լայն հասարակությանը, մինչդեռ անմիջապես հայտնվեց «Առավոտի» էջերում, իհարկե նախնական տարբերակով: Որպես «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար ի՞նչ եք կարծում, ինչ էր նշանակում հայտարարության շուտափույթ հրապարակումը:

– Դա ըստ երեւույթին ՀԺԿ-ի կոնֆերանսների հետեւանք էր, որ հանրությունն ուզում է տեսնել, թե ինչով է միջամտում «Միասնությունը»: Այսինքն սա տարբերակ է, որ եւս մեկ անգամ հանրությանն ապացուցի, թե այդ գործի տերը մենք ենք: Բայց միեւնույն ժամանակ պետք է ասեմ, որ քաղաքական այն ուժը, որն այսօր իշխանություն ունի (ի դեմս վարչապետի եւ ԱԺ նախագահի) հայտարարություն անելով, ո՞ւմ դեմ է դուրս գալիս եւ ո՞ւմ համար, երբ ուժն ու իշխանությունը հենց իր ձեռքում է: Եթե որեւէ կասկածներ կան եւ դրանք հիմքեր ունեն, խնդրեմ, մենք կարող ենք դա անել սովորական աշխատանքային կարգով, օրենքների շրջանակներում:

– Նախքան հանձնաժողով ստեղծելու հայտարարությամբ ի հայտ գալը, դուք համոզմունք էիք հայտնում, թե հանրապետականներին եւ ժողովրդականներին հաջողվել է լուծել որոշ սկզբունքային հիմնախնդիրներ, որոնք ծագել էին դաշինքի ներսում: Ըստ ձեզ, դա հանրապետականների զիջողականության հետեւանք էր, հանուն երկրում կայունության հաստատման: Արդյոք այս հայտարարությամբ փորձ չարվե՞ց խախտելու կարկատած կայունությունը:

– Չէի ասի, որ այս խնդրում ընդհանրապես բախումներ եղել են, որովհետեւ դաշինք հասկացողությունը չի նշանակում մեկ կուսակցություն: Յուրաքանչյուր կուսակցություն բացի ունեցած պայմանավորվածություններից կարող է ինքնուրույն հայտարարություններ անել, իր խնդիրներն առաջ քաշել: Այնպես որ համեմատություններ չի կարելի անել:

– Դուք հայտարարում էիք, որ դաշինքն է գործի տերը եւ որ ՀԺԿ-ն ու ՀՀԿ-ն միակարծիք են: Մինչդեռ հիմա ժողովրդականներն առանձին են հանդես եկել, ընդ որում չստանալով հանրապետականների դրական վերաբերմունքը, ինչպես կարելի է ենթադրել ձեր խոսքերից: Կարելի՞ է կարծել, թե «Հոկտեմբերի 27-ի» գործում հստակ պայմանավորվածություններ երկու կողմերի միջեւ այնուամենայնիվ չեն եղել:

– Ոչ թե չեն եղել, այլ եւ մենք, եւ ժողովրդականները, եւ ողջ ժողովուրդն է շահագրգիռ դատավարության արդարացի ելքով:

– Հայտարարությանը դեմ եք արտահայտվում, մինչդեռ գրեթե ողջ կազմով կողմ քվեարկեցիք ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու՝ ՀԺԿ-ի, երկրապահականների եւ կոմունիստների նախագծին: Եթե դեմ եք դրա ձեւավորմանը մեխանիզմների անորոշության պատճառով թեկուզ, ապա ինչո՞ւ քվեարկությամբ կողմ արտահայտվեցինք եւ չխոչընդոտեցիք արտահերթ նիստ գումարելուն:

– Հայտարարությանը դեմ էինք դեմ լինելով բնորոշումներին եւ հանձնաժողովի անելիքները չպատկերացնելու պատճառով: Սակայն, եթե հանձնաժողով է կազմվում, որտեղ հրավեր ունենք, մեր պատասխանատվության դրսեւորումը պիտի ունենանք:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Արտադրողի ռակյալ ապրանքն է պաշտպանվելու

Ներմուծվող համանման ապրանքների ինտերվենցիայից

Ցանկացած քիչ թե շատ զարգացած երկիր իր ներքին շուկան պաշտպանելու խնդիր ունի: Պաշտպանելու անբարեխիղճ մրցակցությունից, ներմուծվող ապրանքային ինտերվենցիայից, դեմպինգային գներից: Այս երեք գործոնները շատ հաճախ հանդես են գալիս փոխկապակցված, եւ դրանց դեմ ազդու միջոցներ չձեռնարկելու դեպքում վտանգի է ենթարկվում տվյալ երկրի տնտեսական ինքնուրույնությունը: Հայաստանում, հատկապես վերջին մի քանի տարիներին, երբ ճգնաժամային իրավիճակը տնտեսության մեջ փոփոխվեց դեպի քիչ թե շատ կայուն կացություն, նման քայլերի անհրաժեշտությունն ակնառու դարձավ:

«Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» օրենքն արդեն ընդունվել է խորհրդարանի կողմից, համապատասխան հանձնաժողովը ձեւավորվել եւ սկսել իր գործունեությունը: Ի դեպ, այդ փաստաթղթին «Ազգն» անդրադարձել է («Հանձնաժողովի ներկայությունը բոլորը կզգան», 20 մարտի, 2001 թ.): Երկրորդ անհրաժեշտ օրենքը՝ «Ներքին շուկայի պաշտպանության մասին», ընդունվեց օրերս: Եթե առաջին օրենքը կոչված է թույլ չտալու շուկայում գերիշխող դիրք (մենաշնորհ) ունեցողներին չարաշահել այդ դիրքը, ապա երկրորդ դեպքում խնդիրը տեղական արտադրությունը ներմուծման պատճառով լուրջ վնասից պաշտպանելն է: Խոսքն այստեղ այն ապրանքատեսակների մասին է, որոնց արտադրությանը սպառնում են դրսից ներմուծվող համանման ապրանքները: ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի փոխնախարար Արմեն Գեւորգյանը, որին որպես օրենքի հեղինակի խնդրեցինք ներկայացնել այն, հատուկ ընդգծեց, որ պաշտպանական միջոցառումներ կիրառվելու են միայն համանման եւ մրցակից ներմուծվող ապրանքների դեպքում: Մեզ մտահոգող այն հարցին, թե արդյոք այս օրենքը տեղական արտադրությանը չի՞ մղի ցածրորակ եւ բարձր գին ունեցող ապրանքներ արտադրելու, փոխնախարարը բացասական պատասխան տվեց: Այսինքն, եթե ուսումնասիրությունների արդյունքում պարզվի, որ արտադրության այս կամ այն ճյուղը խարխլվում է միայն այն պատճառով, որ արտադրվող ապրանքը ցածրորակ է եւ չարդարացված բարձր գին ունի, ապա նրան պաշտպանելու որեւէ միջոցառում չի կիրառվելու:

Հաջորդ մտահոգությունն այն էր, թե արդյոք Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը (ԱՀԿ) անդամակցվելու նախաշեմին նման օրենքը չի՞ խոչընդոտի անդամակցությանը: Արմեն Գեւորգյանը պատասխանեց, որ օրենքը հենց ԱՀԿ-ի պահանջներից մեկն է: Կազմակերպության մեջ մտնող բոլոր երկրներն էլ ունեն նմանատիպ օրենքներ, որոնք սահմանում են «խաղի կանոնները»: «Փորձեք Եվրահամայնքի շուկա մտնել: Այնտեղ բոլոր ապրանքները որոշակի քվոտա ունեն: Ընդ որում, Եվրահամայնքի անդամ երկրների համար այդ քվոտան տարբեր է ոչ անդամ երկրների քվոտայից»: Ըստ փոխնախարարի, եթե Հայաստանն ինչ-որ միջոցառումներ ձեռնարկի ներմուծվող ապրանքների նկատմամբ առանց օրենքի, ապա նույն քայլերը կկիրառեն մեր դեմ, եւ կհայտնվենք շատ վատ վիճակում:

Վերջապես կոնկրետ միջոցառումների մասին: Երբ, ինչպես արդեն նշեցինք, հարածուն ներմուծման պատճառով լուրջ վնաս է հասցվում կամ լուրջ վնաս է սպառնում արտադրության այս կամ այն ճյուղին, ըստ օրենքի կիրառվում են երեք ձեւի միջոցառումներ. տարիֆային (մաքսատուրքերի բարձրացում), քվոտաների սահմանում (քանակական սահմանափակումներ) եւ այդ երկուսի զուգակցումը: Օրինակ, երբ սահմանվում են ապրանքի ներմուծման որոշակի քանակներ, որից հետո գործելու են այլ մաքսատուրքեր: Առաջին անգամ սահմանափակումները կարող են կիրառվել մինչեւ 4 տարի ժամանակահատվածով, երկրորդ անգամ՝ եւս 4 տարով: Ընդհանուր առմամբ, այդ ժամկետները չպետք է գերազանցեն 8 տարին: Կարեւոր դրույթ է ժամանակավոր միջոցառումների մասին դրույթը: Այս դեպքում, ի տարբերություն նախորդ պաշտպանական միջոցառումների, որոնք կառավարությունը կիրառում է Ազգային ժողովի որոշմամբ, գործադիր իշխանությունը օրենքի ուժ ունեցող որոշմամբ արագ կիրառում է միջոցառումը: Այդ ընթացքում ուսումնասիրությունները շարունակվում են, եւ եթե պարզվում է, որ միջոցառման կիրառումն արդարացված է, այն շարունակվում է, եթե ոչ՝ դադարեցվում:

Արմեն Գեւորգյանը «Ներքին շուկայի պաշտպանության մասին» օրենքի կարեւոր արժանիքներից է համարում, որ այն սահմանում է գործողությունների հստակ ընթացակարգ եւ այդ ամենը սկզբից մինչեւ վերջ բաց եւ հրապարակային է: Մինչ պաշտպանական միջոցառումների կիրառումը կատարվում են ուսումնասիրություններ, անց են կացվում խորհրդակցություններ շահագրգիռ բոլոր կողմերի (ապրանք ներմուծողներ, օտարերկրյա պետությունից արտահանողներ, օտարերկրյա արտադրողներ, երկրների կառավարություններ) եւ միայն այդ ամենից հետո պետության կողմից ստեղծված լիազոր մարմինը հրապարակում է իր եզրակացությունը: Ի դեպ, այդ մարմինը չի լինելու նորաստեղծ հանձնաժողով կամ կոմիտե: Նրա գործառույթները վերապահվելու են տնտեսական նախարարություններից որեւէ մեկին (բացառված չէ՝ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությանը):

Այսպիսով, կարող ենք ասել, որ սույն օրենքի ընդունմամբ ներքին շուկան կարգավորելու եւ տեղական արտադրողին խրախուսելու հերթական քայլն է արվել: Տեսականորեն կարծես թե ամեն ինչ հնարավոր է կենսագործել, իսկ գործնականում խնդիրն, անշուշտ, ավելի բարդ է: Բացի օբյեկտիվ դժվարություններից, առկա են բազմաթիվ սուբյեկտիվ գործոններ, որոնք հաղթահարման համար օրենսդրական դաշտի ստեղծումն անհրաժեշտ, բայց միակ բավարար պայմանը չէ: Ինքնին, վերադառնալով օրենսդրական դաշտին, կցանկանայինք նշել, որ այս ոլորտի համապարփակ կարգավորման համար դեռեւս բաց է մնում երրորդ՝ «Հակադեմպինգի մասին» օրենքի տեղը: Այս օրենքը, ինչպես մեզ հայտնեց արդյունաբերության եւ առեւտրի փոխնախարարը, գտնվում է մշակման փուլում: Այս երեք օրենքները կազմում են տնտեսական կյանքի այն կարեւոր բաղադրիչները, առանց որոնց Հայաստանը չի կարող միջազգային հանրության կողմից ընկալվել որպես քաղաքակիրթ գործընկեր:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Արաքսի ՀԷԿ-ի կառուցումը քաղաքական նպատակներ չի հետապնդում

1989 թ. Հայաստանում արտադրվող էլեկտրաէներգիայից ատոմակայանին (ՀԱԷԿ) բաժին էր ընկնում 25 տոկոս, ՋԷԿ-երին՝ 60 եւ ՀԷԿ-երին՝ 15 տոկոս: 2000 թ. տվյալներով պատկերը հետեւյալն է. ՀԱԷԿ՝ 40 տոկոս, ՋԷԿ-եր՝ 40, ՀԷԿ-եր՝ 20 տոկոս: Հաշվի առնելով բնապահպանական, անվտանգության, այլ պետությունից ուղղակի կախվածության խնդիրները, Հայաստանը փորձում է էներգետիկ նպատակներով առավելագույնս ռացիոնալ օգտագործել երկրի ջրային ռեսուրսները: Պիտի նշենք, որ ՀԱԷԿ-ի եւ ՋԷԿ-երի համեմատ հիդրոէլեկտրակայաններում արտադրված էներգիան անհամեմատ էժան է:

Հայաստանի ՀԷԿ-երը հիմնականում կենտրոնացված են Սեւան-Հրազդան եւ Որոտանի կասկադների վրա, մինչդեռ Արաքսի ջրերը էներգետիկ կամ այլ նպատակներով արդյունավետ չեն օգտագործվում:

Վերջին տարիներին հայ-իրանական համագործակցությունը հատկապես էներգետիկ ոլորտում փաստաթղթայինից անցել է գործնական բնույթի: Ինչպես վերջերս մի քանի անգամ գրել է «Ազգը», Արաքս գետի վրա ՀԷԿ կառուցելու պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել: «Արաքս գետի վրա ՀԷԿ կառուցելու մտադրությունը երկար պատմություն ունի: Վերջին շրջանում այս հարցի շուրջ իրանական եւ հայկական կողմերի բանակցություններն ակտիվացել են: «Հայհիդրոէներգոնախագիծը» եւ իրանական շատ խոշոր, հայտնի «Մաաբոզ» ընկերությունը տեխնիկատնտեսական հիմնավորումների վրա են աշխատում: Հայկական եւ իրանական կողմերը ստեղծել են տեխնիկական կոմիտե, որի կազմում են հայ, իրանցի մասնագետներ», մեզ հետ զրույցում ասաց ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարար Կարեն Կարապետյանը: Ըստ փոխնախարարի, որը վերջերս Թեհրանում բանակցություններ է վարել իրանցի իր գործընկերների հետ, դեռեւս հստակեցված չէ, թե ի՞նչ հզորություն է ունենալու ՀԷԿ-ը, Արաքս գետի հայ-իրանական սահմանի ո՞ր հատվածում է կառուցվելու, ինչքա՞ն է գնահատվում ծրագրի նախնական արժեքը, ե՞րբ է սկսվելու եւ ավարտվելու շինարարությունը եւ այլն. «Այս հարցերի պատասխանը պետք է տա տեխնիկական կոմիտեն, այդ ժամանակ կարող ենք խոսել թվերի մասին: Ի՞նչ տարբերակով կկառուցվի ՀԷԿ-ը՝ երկու առանձին՝ հայկական եւ իրանական կայաննե՞ր, թե՞ հայ-իրանական համատեղ մեկ կայան, դեռեւս պարզ չէ: Հաջորդ հարցը, որ քննարկել ենք Թեհրանում, համատեղ գլխավոր պատվիրատուի գաղափարն է: Այս խնդրով հայկական կողմից աշխատում է «Հայէներգո» ՓԲԸ-ն, իրանական կողմից՝ խոշոր «Աբնեռու» ջրային ընկերությունը: Արդեն հունիսին Երեւանում տեղի է ունենալու տեխնիկական կոմիտեի հաջորդ նիստը»:

Պաշտոնական Բաքուն Արաքսի վրա ՀԷԿ-ի կառուցման լուրն ընդունեց ջղաձգությամբ: Արտգործնախարար Գուլիեւը հայտարարել է, թե պետք է հաշվի առնվեն նաեւ Ադրբեջանի շահերը: Փոխնախարար Կ. Կարապետյանից փորձեցինք ճշտել՝ Մեղրու ՀԷԿ-ի կառուցումով Հայաստանը խախտո՞ւմ է միջազգային որեւէ նորմ: «Անշուշտ՝ ոչ, Մեղրու ՀԷԿ-ի կառուցումը տնտեսական խնդիր է՝ ուղղված էներգետիկ անվտանգությանը, մեր երկրի տարածքի հիդրոպոտենցիալի օգտագործմանը: Չկա միջազգային որեւէ փաստաթուղթ, որն արգելում է որեւէ երկրի՝ իր տարածքում գետերի պոտենցիալն օգտագործել», նշեց փոխնախարարը: Հայկական կողմը ՀԷԿ-ի կառուցման ո՞ր տարբերակին է հակված՝ առանձին հայկակա՞ն, թե՞ համատեղ հայ-իրանական: «Որ տարբերակն առավել օպտիմալ լինի՝ դրան էլ հակված ենք: Տեխնիկատնտեսական հաշվարկը ցույց կտա՝ առանձին հայկական եւ իրանական ՀԷԿ-ե՞ր կառուցել, թե՞ համատեղ: Այս հարցում Իրանը եւս առաջնորդվում է տեխնիկատնտեսական հաշվարկներով», ասաց ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարարը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Պատմության եւ անվտանգության զուգահեռականներում

Հասկանալու համար իրականությունը

Հարցազրույց քաղաքագետ, միջազգային ահաբեկչության եւ փոքրամասնությունների իրավունքի մասնագետ Ժիրայր Շալյանի հետ

Ամերիկահայ համայնքի «AIM» անգլիատառ հայկական միջազգային ամսագրի մարտ ամսվա համարից թարգմանաբար ներկայացնում ենք անվտանգության, ահաբեկչության, ինչպես նաեւ Ցեղասպանությանը նվիրված հետեւյալ խիստ հետաքրքրական հարցազրույցը Ժիրայր Շալյանի հետ, որը 15 տարի անցկացրել է Աֆրիկայում, Մերձավոր Արեւելքում, Հարավարեւելյան Ասիայում, Հեռավոր Արեւելքում, Լատինական Ամերիկայում եւ Արեւելյան Եվրոպայում: 1964-ից 1999-ը նա մոտիկից հետեւել է պարտիզանական շարժումներին եւ այլ զինված հակամարտություններին՝ Շրի Լանկայից Վիետնամ, Աֆղանստանից Կոլումբիա, Անգոլայից Լեռնային Ղարաբաղ:

Այժմ Շալյանը ֆրանսիական արտաքին հարաբերությունների նախարարության վերլուծական եւ ծրագրավորման կենտրոնի խորհրդատուն է եւ Հակամարտությունների ուսումնասիրման եվրոպական կենտրոնի տնօրենը: Միաժամանակ տարբեր երկրների կառավարությունների մոտ է աշխատում որպես խորհրդատու հատկապես պարտիզանական կռիվների, դիմադրական շարժումների, փոքրամասնությունների իրավունքների եւ ահաբեկչության հարցերի գծով: Հեղինակ է տասնյակ գրքերի, որոնց թվում «Պինգվին հրատարակչության Սփյուռքի ատլաս», «Ռազմավարական ատլաս», «Աշխարհի հզոր տերությունների համեմատական երկրաքաղաքականություն» եւ «Հեղափոխություններ երրորդ աշխարհում: Առասպելներ եւ հեռանկարներ» աշխատությունները:

– Ո՞րն է տարբերությունը ահաբեկչական արարքների եւ պարտիզանական պատերազմների միջեւ:

– Ահաբեկչությունը կատարվում է հանուն որոշակի մի գործի, նպատակի պրոպագանդման կամ սոսկ վախեցնելու նպատակով: Կատարվում է մարդկանց ուշադրությունը որոշակի շահերի կամ իրավունքների վրա հրավիրելու նպատակով: Պարտիզանական մարտավարությունը պահանջում է կանոնավոր ուժի օգտագործումն անկանոն զորքի կողմից հատկապես քաղաքի ծայրամասային շրջաններում: Դրա նպատակն է վնաս հասցնել կամ կորուստներ պատճառել մի որեւէ կանոնավոր բանակի կամ պետության:

– Քսաներորդ դարի երկրորդ կեսին հայերի կատարած ահաբեկչական գործողություններն ինչո՞ւ հենց այդ ժամանակ եւ ինչո՞ւ Լիբանանում սկսվեցին:

– Դրանք Լիբանանում սկսվեցին, որովհետեւ աշխարհագրականորեն 1970-1982 թթ. այդ երկիրն այն վայրն էր, որտեղ բոլոր ծայրահեղ ձախակողմյան ուժերը (պաղեստինցիներ, իռլանդացիներ, բասկեր, կարմիրբրիգադայիններ, քրդեր, Բաադեր-Մայնհոֆ խմբի անդամներ) հանդիպում եւ մարզվում էին: Երկրորդ, որովհետեւ պատմականորեն դա այն ժամանակաշրջանն էր, որ բնորոշվում է «երրորդ աշխարհի» պետությունների ի հայտ գալով եւ ի հակադրություն Մարքսի, այն տեսությամբ, որ հեղափոխություններ կարող են տեղի ունենալ նաեւ Ասիայի, Աֆրիկայի եւ Լատինական Ամերիկայի ոչ-զարգացած երկրներում: Դա նաեւ ազգային-ազատագրական շարժումների, փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության եւ պահանջատիրությունների ժամանակաշրջան էր, եւ այժմ էլ է, երբ ցեղասպանություններից եւ մարդկության դեմ գործած այլ հանցագործություններից տուժածներն ու վերապրողները փոխհատուցում են պահանջում:

Այս բոլորը՝ համակցված նաեւ ՄԱԿ-ում Հայկական ցեղասպանության հարցի բարձրացման առաջին փորձերի (1973-ին ձախողման մատնվեց թուրքական հակազդեցության հետեւանքով) հետ մեծ ազդեցություն ունեցան հայերի վրա հատկապես Լիբանանում, որտեղ մեծ թվով հայեր են ապրում եւ որտեղ բռնությունը օտար երեւույթ չէր յոթանասունական թվականներին: Այնպես որ հայերն արթնացան պատմական երկար նիրհից եւ երազեցին արդարություն եւ փոխհատուցում: Նրանք վառ պահեցին պարտիզանական շարժման գաղափարը, ձեւացնելով, որ կանոնավոր բանակ են, մինչդեռ գործնականում կատարեցին ահաբեկչություն, էականում այսպես կոչված «ազդագրային ահաբեկչություն»՝ ուղղված այն պետության դեմ, որը համառորեն շարունակում է ժխտել ցեղասպանության փաստը: Դրա հետեւանքով դեսպանատներ, դեսպաններ եւ հյուպատոսներ դարձան թիրախ, եւ ինչքան էլ մարդ դատապարտի նման քաղաքականությունը, պետք է ընդունել, որ նման արարքներն են միայն ուշադրության արժանանում աշխարհում:

Մի ժողովուրդ, որը 1923-ից 1975 թ. Ազգերի լիգային եւ ՄԱԿ-ին ներկայացրել էր բազմաթիվ հուշագրեր, որոնք հավանաբար ինչ-որ տեղ նետված պետք է լինեն, սկսեց ապավինել հարցի լուծման վերջին հնարավորությանը: Կարելի՞ է գնալ մի որեւէ թերթի խմբագրություն եւ ասել, որ 1915 թ. առնչվող մի հարց ունենք: Ո՞վ բանի տեղ կդնի ձեզ կամ ձեր ասածը:

– Ի՞նչ ձեւ ընդունեցին հայկական ահաբեկչական կազմակերպությունները:

– Ահաբեկչական գործողություններ իրականացնող երկու հոսանք կար: Մեկը ԱՍԱԼԱ-ն՝ Հայաստանի ազատագրման հայ գաղտնի բանակը, եւ մյուսը ՀՅԴ-ի ՀՑԱԿ-ը՝ Հայկական ցեղասպանության արդարության կոմանդոսները: Առաջինը երրորդ աշխարհի ծնունդ էր եւ երազում էր դաշնակցել քրդերի եւ այլ ժողովուրդների հեղափոխական շարժումների հետ: Տեղակայված էր Սիրիայում:

Երկրորդն ավելի ծայրահեղական էր բնույթով եւ գործում էր այնպիսի երկրներում, որտեղ նրանց գործունեությունը չէր ակնկալվում, ինչպես, օրինակ, Բուլղարիայում, Հարավսլավիայում:

Առաջինները նման գործողություններ չէին ծավալում սոցիալիստական երկրներում: Դա դաշնակցության կողմից հաշվարկված գործողություն էր: Նրանք իրենց գործը կատարեցին, ամերիկացիների ուշադրությունը գրավեցին եւ սառը պատերազմի տարիներին արժանացան նրանց բարեհաճությանը: Ահաբեկչությունն այսպես շարունակվեց 1975-ից 1983 թ. եւ անկասկած հաջողություն արձանագրեց, քանզի պատմական մի եղելություն, որն անուշադրության էր մատնված եւ գրեթե ամբողջությամբ մոռացված, դարձյալ հայտնվեց արդիական խնդիրների շարքում: Եվ սա դուռ բացեց բոլոր նրանց առաջ, ովքեր օրինական ինչ-որ

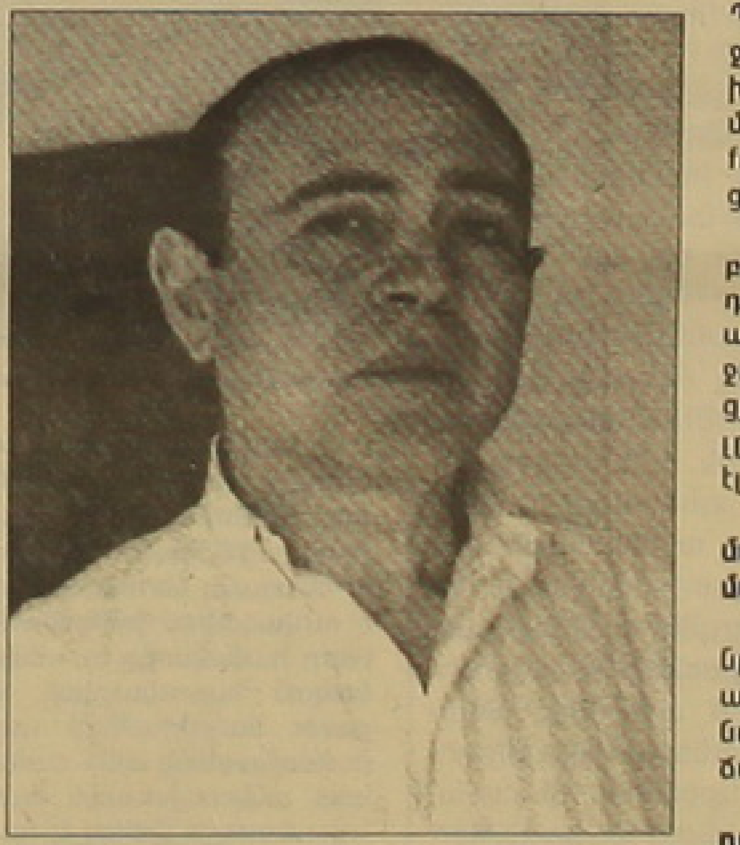

քայլ էին ցանկանում կատարել այդ առնչությամբ: Դատապարտելի լինեն այդ արարքները թե ոչ, բարոյապես ընդունելի, թե մերժելի, քաղաքական սառը դատող գործչի համար նման բռնությունն ազդեցիկ էր եւ տեղին:

1984-ին Փարիզում անցկացված ժողովուրդների տրիբունալի նման միջազգային ատյանի (որը մեղավոր ճանաչեց Թուրքիային ցեղասպանության մեջ) կազմակերպումը 1975-ին պարզապես աներեւակայելի էր: Այդ տրիբունալի անդամները՝ Նոբելյան մրցանակակիրներ, որոնց թվում էր նաեւ Շոն Մկբրայդը՝ Միջազգային ներում կազմակերպության հիմնադիրը, մասնագետների եւ վկաների կարծիքները լսելուց հետո արձակեցին իրենց եզրակացությունը, որն ընդունվեց նաեւ Ֆրանսիայի նախագահի կողմից: Վկայություն տվողներից մեկը Թուրքիայից քուրդ ֆիլմարտադրող Յիլմազ Գունեյն էր, որը զայրացրեց թուրքերին, բայց միաժամանակ այդ ամբողջ գործընթացը դրեց մի նոր ուղու վրա: Այնուհետեւ Ցեղասպանության հարցը ճանաչվեց 1985-ին ՄԱԿ-ի ենթահանձնախմբերից մեկի, իսկ 1987-ին Եվրախորհրդի կողմից: Այս բոլորը կարծես զորակոչի ենթարկեց երիտասարդներին:

– Ինչպիսի՞ն է իրավիճակը ներկայումս:

– Խորհրդային Միության անկումով եւ նորանկախ պետությունների կազմավորումով ուժերի ու ջանքերի նոր ձեւի զորակոչ սկսվեց: Մի կողմից Հայաստանին եւ Ղարաբաղին ցուցադրվեց մեծաքանակ օգնություն (փող, բժիշկներ, կադրեր՝ սկսած շարժման առաջին օրերից եւ երկրաշարժից), մյուս կողմից հսկայական աշխատանք տարվեց Ցեղասպանության ճանաչման ասպարեզում՝ հատկապես ԱՄՆ-ում եւ Ֆրանսիայում:

Համեմատած քառորդ դար առաջվա դեպքերի հետ, այժմ անկախ Հայաստանը, նույնիսկ իր ներկա դժվարին տնտեսական իրավիճակով, արդեն կայացած պետություն է եւ ինքն էլ ընդգրկված է Ցեղասպանության ճանաչման աշխատանքներում: Այսօր արդեն բելգիական եւ իտալական խորհրդարանները, Հունաստանը, Ռուսաստանը, Ֆրանսիան եւ այլ երկրներ ճանաչել են Հայոց ցեղասպանությունը: Վերջինիս ճանաչումը հատկապես նշանակալից է, քանի որ եվրոպական առաջին հզոր տերությունն է, որ այդ քայլին է դիմում: Դա իսկապես շրջադարձային երեւույթ է: Նշենք նաեւ, որ միայն պետքարտուղարության եւ անձամբ նախագահ Քլինթոնի միջամտության հետեւանքով էր, որ Միացյալ Նահանգներում չընդունվեց այդ բանաձեւը:

– Ինչո՞վ էր տարբեր Ֆրանսիայի պարագան:

– Ֆրանսիացիները մարդու իրավունքների պաշտպանության ջատագովներ են, եւ հասարակական կարծիքն այնտեղ պահանջում է, որ պատշաճը հատուցվի զոհերին: Դժվար է ամբողջովին դիմադրել այդքան հայտնի պատմական մի իրողության ճանաչման ճնշումներին: Պատկերացնո՞ւմ եք, անցյալ հոկտեմբերի առաջին մերժումից հետո Սենատի առաջ վրան էին խփել, որտեղ մի հայ օր ու գիշեր ներկա էր եւ մարդկանցից ստորագրություններ էր հավաքում: Չգիտեմ հայերից բացի քանի՞ ամերիկացի կստորագրեր նման մի հայց ԱՄՆ-ում:

Իհարկե, թուրքական շանտաժն առկա է, բայց գուցե Եվրամիությունը մի օր նաեւ ընդունի մի որոշում, որով շանտաժը համարվի անօրինական եւ արգելվի առհասարակ: Ի վերջո, ի՞նչ կարող է Թուրքիան անել առանց Միացյալ Նահանգների եւ Եվրոպայի: Նրանց այլընտրանքային հնարավորություններն այնքան էլ մեծ չեն:

– Ի՞նչ կասեք այն մասին, որ հարցը, ըստ ոմանց, պետք է թողնել պատմաբանների քննարկմանը:

– Միացյալ Նահանգներն ու Եվրամիությունը չեն քննարկում, կամ կասկածի տակ չեն առնում Ցեղասպանության փաստը: Դա քննարկման խնդիր չէ: Նրանք քննարկում են, թե ճանաչումը ի՞նչ կարժենա իրենց:

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում ոմանց այն պնդումներին, թե երրորդ երկրների առնչվելը գործին ոչ միայն տեղին չէ, այլ նաեւ վտանգավոր: Ըստ այդ պնդումների, այդ հարցում անհրաժեշտ է համոզել թուրքերին միայն:

– Նման մոտեցումը տեղին չէ, քանի որ ցեղասպանությունը միջազգային հանրության գործն է: Բացի այդ, 1915-ին երրորդ երկրները դիտվում էին որպես Թուրքիայի ներսում ապրող քրիստոնյաների դաշնակիցներ: Այսօր Թուրքիայի դաշնակիցներն են, որ ճնշում են գործադրում: Ֆրանսիան, օրինակ, որպես Թուրքիայի դաշնակիցը եւ տնտեսական գործընկերը, ճնշում է գործադրում, որ Թուրքիան վերանայի իր դիրքորոշումը սեփական անցյալի նկատմամբ:

– Իսկ ո՞րն է Հայաստանի դերն այս ամենի մեջ:

– Հայաստանը պետք է շահագրգռված լինի Կովկասում լարվածությունը թուլացնելու խնդրով: Եթե Հայաստանը կատարի այն, ինչ ռուսներն են մինչեւ հիմա ցանկացել, այսինքն՝ վառ պահի լարվածությունը տարածաշրջանում, ապա Հայաստանը կարող է վաստակել միայն ռուսների դաշնակցությունը: Բայց նրանք կարող են մի օր հուսախաբ անել հայերին: Մեկ դաշնակից ունենալու դեպքում չգիտես ինչ կարող է տեղի ունենալ: Կարծում եմ, ավելի խոհեմ կլինի, եթե Ադրբեջանի հետ համաձայնության գա Հայաստանը: Խաղաղությունը կարեւոր գործոն է, հատկապես երբ տնտեսության աճ ես ակնկալում արձանագրել: Իրատեսական պիտի լինի, եթե Հայաստանը լավ հարաբերություններ մշակի ինչպես Ռուսաստանի, այնպես էլ Եվրոպայի եւ Միացյալ Նահանգների հետ:

– Սփյուռքը ցանկանում է, որ Հայաստանը լինի գլխավոր հանձնառուն Ցեղասպանության հարցում: Շատերը բացասական վերաբերմունք են արտահայտել թուրքական հեռուստատեսությանը վերջերս նախագահ Քոչարյանի արտասանած նախադասությունների վերաբերյալ: Մի՞թե շատ բան ենք պահանջում, երբ ցանկանում ենք, որ նախագահը հայության հոգեբանա-զգացական պահանջների, որոնք կարող են երբեմն նաեւ տարածքային բնույթ կրել, թարգմանը հանդիսանա:

– Հայաստանը, իմ կարծիքով, պետք է գործի համաձայն իր կարելիությունների, որոնք առայժմ սահմանափակվում են Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի լուծմամբ: 80 տարի Արեւմուտքում ապրելով, սփյուռքի որոշ հատվածներ կարծես քիչ բան են սովորել ուժերի հավասարակշռությունը չափելու կամ նույնիսկ հասկանալու գործընթացից: Պահանջի օրինական լինելը դեռ բավարար չէ իրականություն դարձնելու համար այդ պահանջը: Հայաստանն, օրինակ, այսօր ոչ մի շահ չունի Վրաստանին պահանջներ ներկայացնելուց: Եթե խնդիրներ ունես արեւելքում, չես կարող միաժամանակ այլ խնդիրներ առաջացնել հյուսիսում, եթե, իհարկե, հիմար չես: Իսկ եթե հիմար ես, կարող ես նաեւ տարածքային հարցեր արծարծել Թուրքիայի հետ: Բայց եթե լրիվ տխմար ես, կարող ես 1920 թ. Սեւրի դաշնագրի վրա հենվել կամ նույնիսկ ավելի հեռուն գնալ եւ հասնել մինչեւ Հռոմեական կայսրության ժամանակները:

Այսօրվա քաղաքական եւ իրավական օրենքներում ընդունված է, որ ինքնորոշման իրավունքը վերապահված է որոշակի տարածքի վրա ապրող ժողովուրդներին: Դրանով էլ Ղարաբաղի պահանջը օրինական է, քանզի հայերն իրոք ապրում են այնտեղ: Չի կարելի պահանջել տարածքներ, որոնք հայերից զուրկ են՝ սոսկ նշելով, թե ժամանակին հայերին են պատկանել: Լավագույն դեպքում կարելի է պահանջել այն, ինչ հնարավոր է պաշտպանել: Սա է իրատեսականը: Եվ սա, իմ կարծիքով, Հայաստանի միակ հնարավորությունն է ապագայի համար: Ամենայն ուրիշ բան դատարկ երազանք է եւ արկածախնդրություն: Նման երազանքի գործի դրվելու դեպքում այդ երազանքի հետ կձախողվեն նաեւ այլ նախաձեռնություններ: Ովքեր մեծ պահանջներ են ներկայացնում, պետք է պատրաստ լինեն հստակորեն նշելու, թե ի՞նչ եւ ինչպե՞ս են պատրաստ վճարելու դրանց հասնելու համար:

– Ի՞նչ ռազմավարական եւ աշխարհաքաղաքական քայլեր իմաստալից կլինեն ներկայիս Հայաստանի համար:

– Նախ փորձել հասնել պատվավոր խաղաղության, որը կերաշխավորի Ղարաբաղի ժողովրդի ազատությունը եւ հնարավորություն կտա Հեյդար Ալիեւին չկորցնելու իր հեղինակությունը, վերադարձնելու, բացի Լաչինից, ԼՂ-ի շրջակա տարածքները եւ վերջ տալու շրջափակմանը: Սա նշանակում է, որ հենց ռազմական խնդիրներն ավարտվեն, յուրաքանչյուր կողմ կարող է զբաղվել հիմնական՝ տնտեսական աճի խնդրով: Ներկա դարաշրջանում միայն տնտեսական աճի ցուցանիշն է ցանկացած վարչակարգի գոյության գրավականը: Չինաստանը հասկացել է այս իրողությունը, բայց Ռուսաստանը՝ կարծես դեռ ոչ:

Հայաստանի շահերը պահանջում են Ռուսաստանի հետ լավ հարաբերությունների պահպանում: Իսկ Ռուսաստանի համար կարեւոր է լավ, վստահելի դաշնակից ունենալ Հարավային Կովկասում:

Հայաստանի շահերը պահանջում են լավ հարաբերություններ ունենալ նաեւ Եվրոպայի եւ Միացյալ Նահանգների հետ, որովհետեւ ոչ մի փոքր պետություն չի ցանկանում ունենալ միայն մեկ պաշտպան:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, պետք է նրան հասկացնել, որ Ցեղասպանության ճանաչումը չի նշանակում նյութական կամ տարածքային փոխհատուցում: Ներկա փուլում ակնկալվում է պարզապես կոտորածների ճանաչում: Ճանաչում այն փաստի, որ իրոք Անատոլիայի հայ բնակչությունից ազատվելու, նրան բնաջնջելու մտադրությունն իրագործելու ծրագիր եղել է: Նման ծրագիրը ցեղասպանություն է որակվում, եւ հայերը ցանկանում են, որ այդ փաստը ընդունվի: Այդ ընդունումը, ճանաչումն էլ կլինի բարոյական փոխհատուցում:

Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը Մոսկվայում եւ Աթենքում

Վերջերս Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը վերադարձավ Մոսկվայից, ուր մեկնել էր մասնակցելու Ամենայն հայոց հայրապետի ու Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսի Բ-ի նախաձեռնությամբ կազմակերպված հանդիսավոր համերգ-միջոցառումներին, որոնք նվիրված էին Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակին: Առաջին իսկ համերգն աչքի ընկավ իր բացառիկ կատարողական գրավչությամբ: Հայ եւ ռուս կրոնապետների ողջույնի ջերմագին խոսքը տեղի տվեց հոգեւոր երաժշտության անզուգական նմուշներին, որոնց թվում էին Մ. Եկմալյանի «Պատարագը», «Հայոց աշխարհը», Պ. Չայկովսկու «Աղոթքը», «Քրիստոս հարյավ»-ի կիեւյան ծայներգությունից հատվածը... Երկու ժողովուրդների դարավոր հոգեւոր մշակութային կապերը խորհրդանշող համերգին մասնակցում էին նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության պետական ակադեմիական կամերային երգչախումբը, Մոսկվայի հոգեւոր ակադեմիայի եւ սեմինարիայի արական երգչախումբը, Հայաստանի պարի պետական անսամբլը, Մոսկվայի պարարվեստի ակադեմիայի սաները, ճանաչված անհատ կատարողներ:

Մոսկվայի երաժշտական եռուն կյանքի անդաստանում այս համերգը, որ տեղի ունեցավ Կրեմլի Համագումարների պալատում, նշանավորվեց որպես առավել վառ եւ հուզական միջոցառումներից՝ արժանանալով բազմահազարանոց հանդիսականի բուռն ընդունելությանը: Իսկ հաջորդող երկու երեկոների ընթացքում երաժշտասեր հանրությունը եւ Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի մոսկվացի վաղեմի երկրպագուները հնարավորություն ունեցան ըմբոշխնելու փառապանծ կոլեկտիվի եւ նրա անխոնջ գեղարվեստական ղեկավար, դիրիժոր, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, հայ խմբերգային արվեստի ռահվիրա Հովհաննես Չեքիջյանի գմայլելի արվեստը: Համբավանուն Սյունազարդ դահլիճում կայացած համերգները, որոնցում բացի Ռոսինիի, Վերդիի եւ Գունոյի խմբերգերից, ամփոփված էին հայ խմբերգային երաժշտության գոհարներից, եւս մեկ անգամ հավաստեցին մաեստրո Չեքիջյանի բեմական մոգական հմայքը եւ երգչախմբի արդի կատարողական մակարդակի բարձր պրոֆեսիոնալիզմը: Իսկական արվեստի այն գրավականը, որի զորությամբ Ռուսաստանին նախորդող համերգներին Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը գերեց հույն հասարակության սրտերը: Հիշեցնենք ընթերցողին, որ վերջերս երգչախումբը փառահեղ հաջողությամբ ելույթներ ունեցավ Աթենքում, եւ այդ համերգային շրջագայությունը նույնպես քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակի հանդիսավոր միջոցառումների ծիրում էր:

Մաեստրո Չեքիջյանի արխիվն ինչպես միշտ կազմված, համալրված է բացառիկ բծախնդրությամբ, ներքին կուլտուրայով: Դրանում արդեն իսկ իր պատվավոր տեղն է գտել հունական մամուլը: Թերթում ենք «Նոր աշխարհ» եւ «Ազատ օր» պարբերականները: Ամրիյան մի շարք համարների մեծադիր էջեր նվիրված են Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբին: Արդարացի ցանկություն է առաջանում Հայաստանի ընթերցողին անմասն չթողնել հայ արվեստի կարկառուն ներկայացուցիչներին՝ երգչախմբին եւ Հովհաննես Չեքիջյանին դրանցում ուղղված գնահատանքներից: Գնահատանքներ, որ ոչ միայն սոսկ կատարողականի վերլուծություններ են, այլեւ՝ հայրենակարոտ զգացմունքների ջերմ եւ թրթռուն տարափ...

«Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբին համերգը Աթէնքի մէջ՝ հայ ժողովուրդի մշակոյթի եւ բարձրորակ արժէքներու հաստատումը հանդիսացաւ: Հայերը՝ քիչ մը աւելի սիրեցին իրենց հայրենիքը, քիչ մը աւելի սիրեցին հայ երգն ու մշակոյթը: Հայ մշակոյթի քաղաքակրթութեան շարունակութեան ու յարատեւման փաստը՝ հսկայամարմին ու հսկայարժէք Տորք Անգեղի մը պէս բարձրացաւ ու բարձրացուց երաժիշտ մեծ հերոսը՝ Յովհաննէս Չէքիճեանը եւ հերոսները՝ իր երգչախումբը: Երգչախումբը այժմէական, շնչող ու կենդանի իրականութիւն մըն է: Հայ երգի գլխաւոր աւանդապահը նոյնինքն իր ղեկավարն է, իսկ երգողները՝ տոկուն ու անխոնջ... Հայաստանի պետական երգչախումբը ազգին կը ծառայէ... Այս երգչախումբը կարելի է անհունօրէն սիրել ու կարօտիլ իրեն, ինչպէս կարելի է դիւրութեամբ կարօտիլ ու սիրել Արարատը...»:

«Ազատ օր» թերթի առաջնորդող հոդվածը նաեւ մեկ այլ ճշմարիտ եւ կարեւոր դիտարկում է անում. «Իր ժամանակի գեղարուեստական ու հաղորդակցական անուր նեարդերով կապուած մեր նոր դարաշրջանի խռովքներն ու յոյզերը կը փոխանցուին երգչախումբի երգի ճամբով, ազգային փիլիսոփայութիւն, խտացած սէրեր, բարքեր, անլռելի բողոքներ, ինչպէս «Զէյթունցիներ», դպրութեան հոգեխռով հրայրքով, ինչպէս «Սուրբ-սուրբ»-ը, ճառագայթող հերոսապատումով, ինչպէս «Սարդարապատ»-ը եւ դեռ իրականացված ու չիրականացված ազգային իմաստութիւններով...» («Ազատ օր», թիվ 16952, 2001 թ.):

Խորիմաստ եւ նրբանկատ ամփոփում է սա: Քանզի Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարած Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի տասնյակ տարիների կատարողականն իրապես ներկայացնում է հայ երաժշտարվեստի անդաստանում դրսեւորված ազգային մշակույթի քաղաքականության բարձրագույն, հնարավորինս բովանդակ նկարագիրը: Աշխարհի բեմերում համաշխարհային խմբերգային արվեստի մեծ ու փոքր կտավի դժվարին եւ հոյակերտ նմուշներ բազմիցս հնչեցնելով հանդերձ, Հովհաննես Չեքիջյանի յուրատիպ մեկնաբանմամբ Հայաստանի, արտերկրի եւ սփյուռքի լայն զանգվածներին բարձրակարգ կատարումով մատուցվել են հայ ազգային ոգու հիմնային երաժշտական կոթողներ Կոմիտասից, Չուխաջյանից մինչեւ Ա. Խաչատրյան, Ա. Բաբաջանյան: Ներկայացնել հայ արվեստն աշխարհին, մյուս կողմից հայեցի պահել տարիների իր բազմահազարանոց ունկնդրին՝ սրանում է նաեւ Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի առաքելությունը:

Աթենքի «Փալլաս» սրահում երգչախմբի ընդունելությունը բացառիկ էր: Ներկա հանդիսատեսի, որոնց թվում էին նաեւ կառավարության անդամներ, հայ եւ հույն եկեղեցիների բարձր հոգեւորականներ, միաբերան կարծիքն ամփոփեց «Ազատ օր» թերթի մեկ այլ համարը (թիվ 16953, 2001): «Աթէնքահայութիւնը բացառիկ օրեր ապրեցաւ... Հայաստանի պետական երգչախումբի ելոյթը անմոռանալի էր»: Հիշյալ շրջագայության վառ եւ հիշարժան համերգներից մեկը հանդիսացավ երգչախմբի Թեսաղոնիկեի (Սելանիկ) սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ ունեցած ելույթը դիրիժոր Նիկոս Աթինեոսի ղեկավարությամբ, երբ հնչեց Ջուզեպե Վերդիի «Ռեքվիեմը»:

Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի եւ աթենքցիների հիշողության մեջ վառ կմնան ջերմագորով հանդիպումները, որոնց ընթացքում հայաստանցիներին հնարավորություն ընձեռվեց այցելելու Աթենքի տեսարժան վայրերը: ...Ասենք, ի դեպ, որ հուլիսի 22-ին Վերդիի «Ռեքվիեմ»-ի կատարմամբ Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը հանդես կգա հռչակավոր Ակրոպոլի բացօթյա տարածքում:

Հայաստան վերադառնալուց առաջ մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանը հոգու գոհունակությամբ դիմեց հույն հասարակությանը. «Եթե մենք կարողացանք ջերմացնել հայերի եւ հույների սրտերը, նշանակում է՝ մեր առաքելությունը հատուկ իմաստ ստացավ եւ նպաստեց հայ մշակույթի տարածմանն ու սփյուռքի հայությանը նրա արժեքների ծանոթացմանը»:

Այն, ինչով գեղեցկորեն իմաստավորվում է հայ խմբերգային արվեստի երախտավոր Հովհաննես Չեքիջյանի կյանքն ու գործունեությունը: Նաեւ՝ 40 տարիներից ի վեր նրա ղեկավարած երգչախմբի կատարողական նկարագիրը:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Արվեստագիտության թեկնածու

Ներուզումներ
Արա Գուրզադյանի աշխատանքների ցուցադրությունը

Ներաշխարհային այլընթացությունների թելադրանքով ստեղծված արվեստի ըմբռնումը հոգեւոր վերապրումների նույն դաշտն է ենթադրում: Այն ճանաչելի դարձնելու համար զգացողությունները թերեւս ավելի անհրաժեշտ են արվեստի տեսության որոշակի գիտելիքներից: Այս դեպքում է կայանում ներքին այն հաղորդակցումը, որը գույների, գծերի, բառի կամ նյութի ենթախորքը թափանցելը դարձնում է ավելի դյուրին: Արվեստի նմանօրինակ արտահայտությունների հետ շփումը՝ փոխադարձ կապի անհրաժեշտությամբ եւ որոնումների ցանկություններով, անընդհատական հեռացում ու վերադարձ է: Այն շատ հին ու խորքային լինելով՝ նաեւ տարաշխարհիկ է եւ ժամանակների հերթագայող հուք երկրային քաղաքակրթությունների մակերեսների հարթության վրա...

Սա մի զգացողություն էր, որ փոխանցվեց ինձ Հեֆֆերս Վորջին Ակադեմիա պատկերասրահում ցուցադրվող Արա Գուրզադյանի «Մակերեսներ» նկարչական աշխատանքները դիտելուց հետո: Մշակութաբանական, իմացաբանական խորը ճանաչողությամբ են պայմանավորված նկարների այսօրինակ դրսեւորումները, եւ հեղինակի արտահայտությամբ դժվար հասկանալի այս արվեստը չպետք է դիտել իբրեւ աբստրակցիա: «Վայրերի ու իրադարձությունների ոգին ունի անտեսանելի ու անկանխատեսելի ներկայություն»: Եվ այս ներկայությունը «Պեղումնաբանական մեդիտացիաներ» շարքի 11 աշխատանքներում (խառը տեխնիկա) իրականության է կոչվել հոգեւոր գիտելիքի խորը վերապրումների եւ ներքին մտասեւեռումների դժվարին ճիգերով միայն: Խտացյալ ու հնազանդ ներուզումների ընդերքում է ուրվագծվում ինքնաճանաչողության բարդ համակարգը եւ «եսի» աստիճանական հասունացման, գիտակցման բարձր մակարդակում ստեղծվում են սահմանազանց այն «տարածությունը» կամ անկշռելիության հանքերը, որը «վտանգավոր վիճակ է, քանզի իրականանում է աբստրակցիայի սահմանի վրա»:

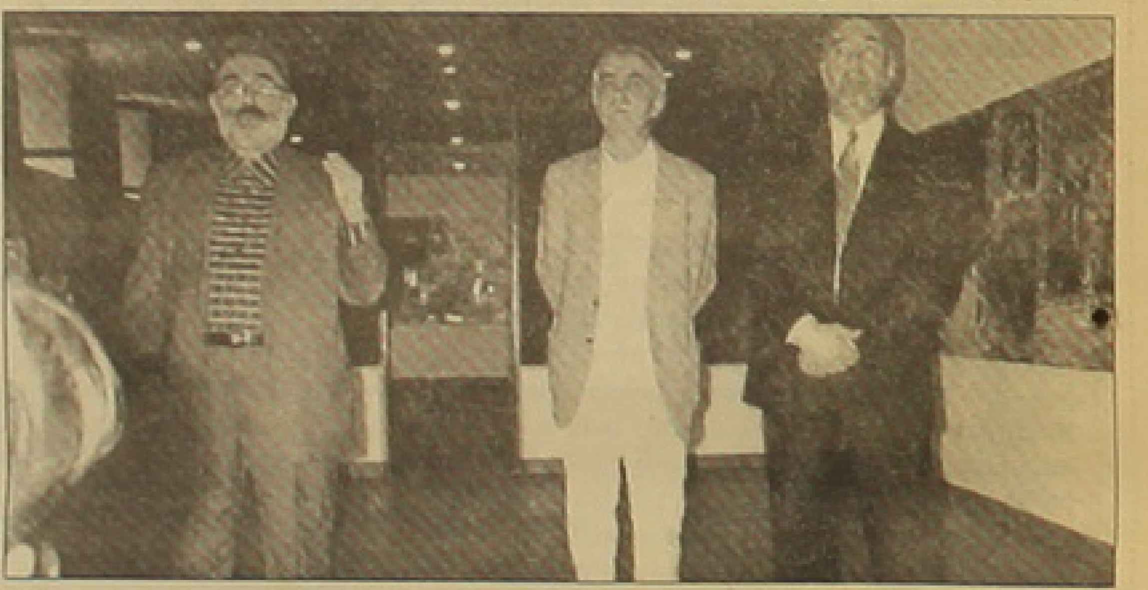

Հենրիկ Իգիթյանը եւ Արա Գուրզադյանը պատկերասրահի տնօրեն Գոռ Վարդանյանի հետ:

Ըստ Հենրիկ Իգիթյանի, Արա Գուրզադյանի նկարները ընկալելու համար պետք է պատրաստված լինել: «Նկարչի՝ Գերմանիայում ապրած տարիներն իզուր չէին, ասում է նա, եթե գնում ես օտարություն ու մեջդ բան չես կրում, դու այնտեղից ոչինչ չես բերում: Եթե Արա Գուրզադյանը պատրաստ չլիներ ներքուստ, նա կմնար այնտեղ ու ետ չէր գա: Բայց քանի որ իսկական արվեստագետ էր, վերադարձավ: Նոր էտապ է սկսվում հայ նկարչության մեջ: Այսօր Հայաստանում 5–6 նկարիչներ կան, ովքեր լուրջ աշխատում են, այնքան լուրջ, որ կարելի է ուզած երկրում կազմակերպել նրանց աշխատանքների ցուցահանդեսը: Նրանցից մեկը Արա Գուրզադյանն է»:

Բնավ պատահական չէր Արա Գուրզադյանի աշխատանքների ցուցադրությունը հատկապես Հեֆֆերս Վորջին Ակադեմիա պատկերասրահում: Դրանով որոշակիացվում են «երկունք ապրող» նորաբաց պատկերասրահի սկզբունքներն ու գաղափարական հիմնադրույթները: Մշակութային լուրջ օժանդակությամբ պրոֆեսիոնալ այս պատկերասրահը ստեղծելու գաղափարը եւ այդ սկիզբն իրականություն դարձնող (նաեւ այս տարածքը՝ նախկին Ակադեմկնիգա, պահպանող) մարդկանց (ԳԱ ղեկավարություն, սփյուռքահայության ներկայացուցիչներ, պատկերասրահի տնօրեն Գոռ Վարդանյան, ցուցահանդեսը կազմակերպողներից՝ Սամվել Բաղդասարյան, գեղագիտության ազգային կենտրոնի ստուդիայի տնօրեն Սամվել Բաղդասարյան եւ ուրիշներ) խնդիրն այսօր համագործակցումն է իրենց գաղափարակից արվեստագետների եւ մտավորականների հետ՝ մշակութային այս տարածք նոր գաղափարներ եւ նախագծեր ներդնելու իմաստով:

«Ընկալման փաստը շատ տարբեր է լինելու, ասաց Արա Գուրզադյանը: Սա կարեւոր է այնքանով, որ XXI դարի սկզբին ցանկացա այսպիսի մի ցուցահանդես անել իմ երկրում: Այս աշխատանքների ետեւում ընկած է 30 տարիների գիտակցական կյանք արվեստում»:

Մասնագիտությամբ Արա Գուրզադյանը ֆիզիկոս է: 1982 թ. աշխատում է Գեղագիտության ազգային կենտրոնում, դասավանդում է գեղանկարչություն, գրաֆիկա, արվեստի պատմություն, գեղագիտություն: 1992–97 թթ. ապրել եւ ստեղծագործել է Արեւմտյան Գերմանիայում, ունեցել է անհատական ցուցահանդեսներ Կասսելում, Ֆրայբուրգում, Շտուտգարդում: Այժմ լինելով Հայկական բաց համալսարանի եւ Գեղագիտության ազգային կենտրոնի կերպարվեստի ֆակուլտետի դեկանը, նա նաեւ «Ռուբիկոն» գեղարվեստական-մշակութաբանական հանդեսի գլխավոր խմբագիրն է: Օտար լեզուների (ռուսերեն, գերմաներեն, անգլերեն) իմացությունն օգտագործում է՝ զբաղվելով թարգմանությամբ:

«Այս արվեստը ենթադրում է մարդու բոլոր զգայարանների ընկալողական ակտիվ գործունեություն: ...Ազատությունը կազմակերպվող անկշռելիությունն է, որը տանում է հարության: ...2000 տարի անց, այս ընթացքում ձեւավորված նոր ունակություններով մենք պետք է փորձենք մոտենալ այդ առեղծվածին: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է այդ ունակությունների ֆենոմենոլոգիայի մշակութաբանական իմացություն, քանզի մենք գտնվում ենք մեր զարգացման ինքնագիտակցման եւ ինքնաճանաչողության փուլում: Այդ աշխատանքն արդեն իսկ կապված է հարության երեւույթի հետ: Կան հարության էտապային խնդիրներ, որոնք սերտորեն առնչվում են զգացողության, մտածողության եւ կամքի փոխակերպության կամ կերպափոխության հետ: Սա անմիջականորեն տեղի է ունենում ստեղծագործության ոլորտում: Մասնավորապես արվեստում: ...Լույսի ու ստվերի արվեստը մետամորֆոզվում է մահվան եւ հարության արվեստի», խիստ ընդհանուր գծերով, այսպիսին է «Մակերեսների» կոնցեպտուալ կողմն ըստ Արա Գուրզադյանի:

Արդ, ինչպես է հաջողվել հեղինակին կյանքի բազմազան ձեւերի վերացարկումների, մտածողության, կամքի փոխակերպումների, տարաշխարհիկ զգացողությունների՝ մահվան եւ հարության առեղծվածի վերապրում-ստեղծագործումն իրականացնել արվեստում: «Անտեսանելի աշխարհը շրջապատում է մեզ: Հոգեւոր տիեզերքը մենք չենք կարող մեր զգայարաններով, մտքերով տեսնել, շոշափել, լսել: Այն ընկալել հնարավոր է միայն կենտրոնացած ուժով, մտահայեցությամբ մոտենալով այդ պատկերներին: Այս նկարները դրանց արդյունքն են: Ներքին տեսողությամբ հայտնված այս իրականությունները գոյություն ունեն մեր մեջ, սակայն այն տեսնելու համար իմացաբանական ճանաչողություն եւ հոգեւոր փորձ է հարկավոր ունենալ:

Այստեղ կուլտուրական ամբողջ շերտեր կան, նշաններ, սիմվոլներ, մշակութային տարբեր էլեմենտներ, որոնց միջոցով անցնում է համաշխարհային ոգին: Մի ներքնատեսությամբ արվեստագետը կենտրոնանում է իր ներքին տեսիլքի վրա՝ բացահայտելու մարդու մեջ դրված այն առեղծվածայինը, որը հնարավոր է անել միայն այսպիսի կենտրոնացումների, մտասեւեռումների եւ հոգեւոր բարձր վերապրումների միջոցով», այսպիսին է «Պեղումնաբանական մեդիտացիաներ» աշխատանքների՝ բանաստեղծ Հենրիկ Էդոյանի մեկնաբանությունը եւ «ընկալման փաստը»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

"ԱՈՒԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԷՅՉ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ ԲԱՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓԲԸ ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐԻՆ

Մենք իրականացրել ենք 2000 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ էյչ-էս-Բի-Սի բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի հաշվեկշռի, եկամտի եւ դրամական հոսքերի եւ կապիտալում փոփոխությունների վերաբերող հաշվետվությունների աուդիտը:

Բանկի խորհրդի անդամների եւ աուդիտորների համապատասխան պարտականությունները

Բանկի տնօրենների խորհրդի անդամները պատասխանատու են այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար: Մեր պարտականությունն է՝ անկախ կարծիք կազմել այս հաշվետվությունների վերաբերյալ՝ հիմք ընդունելով իրականացված աուդիտը, եւ Ձեզ ներկայացնել մեր եզրակացությունը:

Եզրակացության հիմնավորումը

Մեր աուդիտն իրականացվել է Հաշվապահների միջազգային ֆեդերացիայի հրապարակած Միջազգային աուդիտորական չափանիշներին համապատասխան: Համաձայն նշված չափանիշների մենք ծրագրավորում եւ իրականացնում ենք աուդիտը՝ ֆինանսական հաշվետվություններում էական սխալների բացակայության մասին հիմնավորված համոզվածություն ձեռք բերելու նպատակով: Աուդիտն ընդգրկում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տվյալների եւ դրանք հիմնավորող փաստերի ստուգում՝ տեստային հիմունքով: Աուդիտն ներառում է նաեւ կիրառված հաշվապահական սկզբունքների եւ խորհրդի անդամների կողմից կատարված կարեւոր գնահատումների վերլուծությունն, ինչպես նաեւ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ընդհանուր գնահատականը: Մենք կարծում ենք, որ մեր իրականացրած աուդիտը պատշաճ հիմք է հանդիսանում ստորեւ բերվող եզրակացության համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները ճշմարիտ եւ արդարացիորեն են արտացոլում բանկի ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2000 թ., նրա գործունեության արդյունքները եւ դրամական հոսքերը ֆինանսական տարվա համար, համաձայն Միջազգային հաշվապահական չափանիշների:

Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա ՓԲԸ եւ Արտոնագրված աուդիտորներ
Երեւան
23 փետրվարի 2001

Եկամուտների եւ ծախսերի հաշվետվություն
2000 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	31 դեկտեմբերի 2000թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 1999թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	2,636,768	2,900,683
այդ թվում՝ տոկոսներ պետական գանձապետական պարտատոմսերից	*1,107,744*	*1,674,896*
Վճարված տոկոսներ	(533,298)	(418,837)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	2,103,470	2,481,846
Այլ գործառնական եկամուտ	1,032,322	942,577
այդ թվում՝		
միջնորդավճարներ եւ վարձավճարներ	*650,094*	*604,614*
եկամուտ արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից	*359,663*	*328,415*
եկամուտ պետական գանձապետական պարտատոմսերով գործառնություններից	*8,745*	*829*
Ընդամենը եկամուտ	3,135,792	3,424,423
Գործառնական ծախսեր	(1,696,320)	(1,658,498)
այդ թվում՝ աշխատակազմի ծախսեր	*824,070*	*805,494*
Շահույթը նախքան պահուստավորումը անհուսալի եւ կասկածելի պարտքերի գծով	1,439,472	1,765,925
Մասհանումներ չնախատեսված ծախսերի գծով պահուստներին	(121,460)	30,934
Գործառնական շահույթ	1,318,012	1,796,859
Պահուստավորում դուստր ընկերությունում կատարված ներդրումների արժեքի մշտական նվազման դիմաց	(35,100)	-
Շահույթ/(վնաս) հիմնական միջոցների օտարումից	(3,957)	(4,761)
Շահույթ/(վնաս) մինչեւ մարում պահվող արժեթղթերի օտարումից	321	(2,017)
Շահույթ նախքան հարկերը	1,279,276	1,790,081
Հարկեր	(217,769)	(240,634)
Շահույթ հարկերից հետո	1,061,507	1,549,447

Հաշվեկշիռ
առ 31-ը դեկտեմբերի 2000 թ.

	31 դեկտեմբերի 2000թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 1999թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Կանխիկ եւ դրան հավասարեցված միջոցներ	1,379,358	2,687,532
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	11,211,036	7,590,239
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդներ եւ տրամադրված վարկեր	11,568,171	
	5,878,66	
այդ թվում՝ հակադարձ ռեպո	-	49,786
Վարկեր եւ փոխառություններ հաճախորդներին	1,742,466	2,155,823
Ներդրումներ	4,042,391	2,589,500
այդ թվում՝ ներդրումներ պետական գանձապետական պարտատոմսերում	*3,975,135*	*2,536,644*
Հիմնական միջոցներ	1,216,624	1,302,325
Հաշվեգրված եկամուտ եւ այլ ակտիվներ	309,422	134,763
Ընդամենը ակտիվներ	31,469,468	22,338,843
Պարտավորություններ		
Այլ բանկերից ներգրավված միջոցներ	79,522	38,141
Հաճախորդներից ներգրավված միջոցներ	26,036,846	17,310,387
այդ թվում՝		
ցպահանջ միջոցներ ֆիզիկական անձանցից	10,016,395	8,388,007
ցպահանջ միջոցներ իրավաբանական անձանցից	9,944,047	7,152,267
ժամկետային ավանդներ ֆիզիկական անձանցից	5,590,802	1,379,785
ժամկետային ավանդներ իրավաբանական անձանցից	485,602	390,328
Հաշվեգրված ծախսեր եւ այլ պարտավորություններ	249,670	367,626
Ընդամենը պարտավորություններ	26,366,038	17,716,154
Պահուստներ չնախատեսված ծախսերի գծով	262,784	141,329
Կանոնադրական կապիտալ եւ պահուստներ	4,840,646	4,481,360
Ընդամենը պարտավորություններ եւ կապիտալ	31,469,468	22,338,843

Փոփոխություններ զուտ կապիտալում
2000թ. հունվարի 1-ից 2000թ. դեկտեմբերի 31-ը ընկած ժամանակաշրջանի համար

	Կանոնադրական կապիտալ հազ. դրամ	Չբաշխված պահուստներ հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1-ը հունվարի 2000 թ.	2,437,600	2,043,760
Տվյալ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ	-	1,061,507
1999 թ-ի համար վճարված շահաբաժիններ	-	(702,221)
Մնացորդը առ 31-ը դեկտեմբերի 2000 թ.	2,437,600	2,403,046

Դրամական հոսքերի հաշվետվություն

2000 թ. հունվարի 1-ից 2000 թ. դեկտեմբերի 31-ը ընկած ժամանակաշրջանի համար

	31 դեկտեմբերի 2000թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 1999թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Շահույթը նախքան հարկերը	1,279,276	1,790,081
Ճշգրտումներ՝		
Ամորտիզացիա	219,836	174,687
Մասհանումներ չնախատեսված ծախսերի գծով պահուստներին	121,460	(30,934)
Վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	3,957	4,761
(Շահույթ) /Վնաս մինչ- մարում պահվող արժեթղթերի օտարումից	-321	2,017
(Շահույթ)/ Վնաս պետական գանձապետական պարտատոմսերի շուկայական վերագնահատումից	6,122	(374)
Պահուստավորում դուստր ընկերությունում կատարված ներդրումների արժեքի մշտական նվազման դիմաց	35,100	-
Գործառնական շահույթ նախքան գործառնական ակտիվներում փոփոխությունները	1,665,430	1,940,238
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազեցում		
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդներ եւ տրամադրված վարկեր	(5,739,296)	(175,075)
Վարկեր եւ փոխառություններ հաճախորդներին	413,352	1,170,378
Հաշվեգրված եկամուտ եւ այլ ակտիվներ	(203,779)	70,243
	(5,529,723)	1,065,546
Գործառնական պարտավորությունների (աճ)/նվազեցում		
Այլ բանկերից ներգրավված միջոցներ	41,381	15,751
Հաճախորդներից ներգրավված միջոցներ	8,726,459	5,396,873
Հաշվեգրված տոկոսներ եւ այլ պարտավորություններ	57,969	41,497
Վճարված շահութահարկ	(364,574)	(154,472)
	8,461,235	5,299,649
Զուտ կանխիկի հոսք գործառնական գործունեությունից	4,596,942	8,305,433
Կանխիկի հոսք ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների ձեռք բերում	(141,404)	(306,867)
Հիմնական միջոցների վաճառք	3,312	6,788
Ներդրումների վաճառք/(ձեռք բերում)	(1,493,792)	442,288
	(1,631,884)	142,209
Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Վճարված շահաբաժիններ	(702,221)	(371,350)
Կանխիկի մնացորդների զուտ աճ	2,262,837	8,076,292
Կանխիկը եւ դրան հավասարեցված միջոցները ժամանակաշրջանի սկզբում	10,327,557	2,251,265
Կանխիկը եւ դրան հավասարեցված միջոցները ժամանակաշրջանի վերջում	12,590,394	10,327,557

Երեւանի խաղամատեսարանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոն

Մայիսի 24-ին

Ա. Ստրաշեւ **«Ավտոբուս»**

/Կատակերգություն 2 գործողությամբ/

Ներկայացումը նվիրվում է արտիստուհի Լուսինե Կիրակոսյանի հոբելյանին:

Կնոջ դերում՝

Լուսինե Կիրակոսյան:

Սկիզբը՝ ժ. 18-ին:

«Ազգ» ՀԱՐԳԵԼԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂ

«Ազգ» օրաթերթը կազմակերպել է նոր ծառայություն, որից օգտվողները հնարավորություն կստանան ինտերնետում ներկայացնել տարբնույթ հայտարարություններ՝ շնորհավորանքների, առուվաճառքի, վարձակալության, աշխատանքի առաջարկություններ, աշխատուժի առաջարկություններ, ծանոթանալու առաջարկներ:

«Ազգ» օրաթերթի ինտերնետ-էջը (http://www.azg.am) ներկայումս ինտերնետի հայկական տեղեկատվական դաշտերից ամենաընթերցվողն է:

Մի՛ սահմանափակվեք այն փողոցով, շրջանով կամ քաղաքով, որտեղ ծավալում եք Ձեր գործունեությունը, այլ ներկայացրեք ամբողջ աշխարհին Ձեր հնարավորությունները՝ մե՛ր միջոցով:

Մինչեւ ս. թ. հունիսի 10-ը հայտարարություններն ընդունվում են անվճար, հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Հանրապետության փ. 47, «Ազգ» օրաթերթ (հեռ. 52-93-53):

«ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ» բժշկական միավորում

ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ DIAGNOSTICA

Բժշկական ախտորոշման առաջատարը Հայաստանում եւ տարածաշրջանում

Երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա կապակցությամբ 2001 թ. մայիսի 29-ից մինչեւ հունիսի 2-ը հայտարարում ենք

ԲԱՑ ԴՌՆԵՐԻ ՇԱԲԱԹ

մինչեւ 15 տարեկան երեխաների համար

Այդ ընթացքում ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ դիմած երեխաները մեր առաջատար բժիշկ-մասնագետների կոնսուլտացիաները կստանան ԱՆՎՃԱՐ, իսկ ախտորոշիչ հետազոտությունները կանցնեն 50 տոկոս ԶԵՂՉՈՎ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ!

Հետազոտվող երեխայի ծնողներին կամ ուղեկցող անձին սպասվում է հաճելի անակնկալ ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱՅԻ կողմից:

Հասցեն՝ Երեւան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6/1

Հեռախոսներ. 34 32 47, 35 50 07, 35 11 01

Հունիսի 22-ին, ժամը 16:00-ին Ծովակալ Իսակովի 10 հասցեով **«Ինտերտանկ»** ԲԲԸ-ի դահլիճում կկայանա ընկերության տարեկան բաժնետերերի ժողովը:

Օրակարգ.

1. Ֆինանսական հաշվետվություն
2. Խորհրդի ընտրություն
3. Ընթացիկ հարցեր

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Տիգրան 16» անհատական ձեռնարկությունը լուծարվում է, ղեկավարի հարկ վճարողի համար՝ 26402002194, ՀՎՀՀ՝ 00019075, գրանցված 20.12.95 թ. Արաբկիրի շրջանում:

Հիմնադիր Տիգրան Մեսրոպյան: Դիմել 27-03-23 հեռախոսահամարով՝ Տիգրան Մեսրոպյանին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»

հայրենակցական միությունը ս. թ. մայիսի 27-ին, ժամը 12-ին կազմակերպում է Վանի 1915 թ. հերոսամարտին նվիրված ամենամյա դաշտահանդես, որը կկայանա Աշտարակից Ագարակ տանող ավտոխճուղու մոտ գտնվող «Արծիվ Վասպուրականի» հուշակոթողի մոտ:

Դաշտահանդեսի մասնակիցներին տեղափոխող ավտոբուսները մեկնում են Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի դիմացից, ժամը 11:00-ին:

ՎՀՄ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀՐԱՎԵՐ

FUTURE WORK EMPLOYMENT CENTER

Կենտրոնին հարկավոր են հետեւյալ մասնագիտություններն ունեցող աշխատողներ

ԳԻՆԵԿՈԼՈԳ, ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ, ԿԱՐԴԻՈԼՈԳ, ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳ, ՍՈՆՈԳՐԱՖԻՍՏ

Լիցենզիայի առկայությունը պարտադիր է

Կանոնադրությունների, պայմանագրերի կազմում, տեքստերի հավաքում, համակարգչային այլ ծառայություններ

Մեր հասցեն՝ Մաշտոցի 20, հեռ.՝ 53-22-56

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՆ

հայտարարում է հետեւյալ աշխատատեղի համալրման մրցույթ.

Թողարկողների հետ փոխհարաբերությունների բաժին՝ թողարկողների սպասարկման մասնագետ:

Մասնակիցները պետք է համապատասխանեն հետեւյալ պայմաններին.

Մինչեւ 35 տարեկան, բարձրագույն մասնագիտական կրթությամբ:

Երեք տարուց ավելի ֆինանսաբանկային համակարգում աշխատանքի փորձ:

Արժեթղթերի շուկային առնչվող ՀՀ օրենսդրության իմացություն:

Անգլերենի, ռուսերենի իմացություն:

Համակարգչային տեխնիկայի եւ ծրագրերի իմացություն (Microsoft Word, Excel, Access):

Դիմումները ներկայացնել մինչեւ ս/թ մայիսի 25-ը, ժամը 17:00:

Հասցեն. Հանրապետության 5բ: Հեռախոս. 54 36 56:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ աշխատատեղերի համար.

1. ՄՐՑՈՒՅԹՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏ

Աշխատանքի նկարագիրը

Գնումների եւ նյութական միջոցների ղեկավարման վարչության պետի անմիջական ղեկավարության ներքո, պետք է համագործակցի գնումների պայմանագրերի եւ մրցույթների բաժնի պետի հետ՝ մրցույթների անցկացման ընթացակարգում:

Աշխատանքի ոլորտը

- Մրցութային փաստաթղթերի պատրաստում
- Տեղական լրատվական միջոցներում մրցույթի բացման հայտարարությունների կազմակերպում
- Մրցութային փաստաթղթերի բաժանում եւ առաջարկների խմբավորում
- Մասնակցություն առաջարկների բացման ընթացակարգում
- Բանակցություններ «լավագույն» հայտատու/ների հետ
- Համագործակցությունը պայմանագրերի մասնագետի հետ պայմանագրի նախագծման գործում
- Մրցույթների գրանցման ծեւի պահպանում
- Զեկուցում ղեկավարությանը

Պահանջվում է

1. Ընդհանուր գիտելիքներ մրցույթների սկզբունքների եւ պայմանների վերաբերյալ
2. Միջազգային գնումների պայմանագրերի կազմակերպման աշխատանքային փորձ
3. Լավ վերլուծական կարողություն եւ արագ ու արհեստավարժ որոշում կայացնելու ունակություն
4. Խիստ ուշադրություն մանրամասներին եւ աշխատանքային կարգապահության բարձր մակարդակ
5. Մարդկանց հետ փոխհարաբերությունների/շփման ծիրք
6. Պատասխանատվության եւ արհեստավարժության բարձր մակարդակ
7. Նշված ոլորտում մեկ-երկու տարվա աշխատանքային փորձը ցանկալի է
8. Տնտեսագիտական կրթությունը առավելություն կհամարվի, սակայն պարտադիր չէ.

2. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏ

Աշխատանքի նկարագիրը

Գնումների եւ նյութական միջոցների ղեկավարման վարչության պետի անմիջական ղեկավարության ներքո պետք է համագործակցի բեռնափոխադրումների եւ մաքսային ձեւակերպումների բաժնի պետի հետ՝ գործող պայմանագրերի կատարման, զարգացման եւ վերահսկման գործում:

Աշխատանքի ոլորտը

- Արմենտելի բոլոր տեղական եւ միջազգային պայմանագրերի ժողովում, խմբավորում եւ արխիվացում, ներառյալ գնումների /ծառայությունների, շինարարությունների/ նախագծման եւ վարձակալության պայմանագրերը
- Պայմանագրերում նշված ապրանքների /ծառայությունների համեմատում/ ստուգում՝ փաստացի առաքվածների հետ:
- Անհրաժեշտության դեպքում առաքման ուղեկցող փաստաթղթերի /հաշիվ ապրանքագիր, փաթեթավորման թերթիկ, բեռնագիր/ ճշտության եւ լրակազմության ստուգում, հետագա մաքսային ձեւակերպման նպատակով
- Պայմանագրողների վճարումների հսկում եւ հնարավոր վճարումների դեպքում համապատասխան զեկուցագրերի ներկայացում
- Կազմակերպության հետագա գործունեության պլանավորման անհրաժեշտությունից ելնելով՝ բոլոր գործող պայմանագրերի կարգավիճակի մասին պարբերաբար հաշվետվությունների նախապատրաստում սպասվող առաքումների, վճարումների եւ այլ տվյալների վերաբերյալ

Պահանջվում է

1. Միջազգային առեւտրի եւ գնումների պայմանագրի խորը իմացություն
2. Լավ վերլուծական կարողություն եւ արագ ու արհեստավարժ որոշում կայացնելու ունակություն
3. Խիստ ուշադրություն մանրամասներին եւ աշխատանքային կարգապահության բարձր մակարդակ
4. Մարդկանց հետ փոխհարաբերությունների/շփման ծիրք
5. Պատասխանատվության եւ արհեստավարժության մակարդակ
6. Նշված ոլորտում մեկ-երկու տարվա աշխատանքային փորձը ցանկալի է
7. Տնտեսագիտական կրթությունն առավելություն կհամարվի, սակայն պարտադիր չէ

Բոլոր դիմողներից պահանջվում է բարձրագույն կրթություն, համակարգչի լավ իմացություն /մինիմում MS Office, Excel, Word/ անգլերեն, հայերեն եւ ռուսերեն լեզուների գրավոր եւ բանավոր խոսքի վարժ տիրապետում:

Ցանկացողները մինչեւ 2001 թ.-ի մայիսի 31-ը կարող են դիմել Արմենտելի կադրերի ղեկավարման վարչություն /Երեւան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ. 28-23-22):

Անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնությունը հաստատող եւ կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով եւ դիմում՝ նշելով այն պաշտոնը, որի համար դիմում է/:

Պաշտոնները սկսնակի մակարդակի են /ոչ ղեկավար/ եւ աշխատավարձը կհամապատասխանի որակավորումներին համապատասխան:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

2000/2001 թթ. համերգաշրջան

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ

Գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր՝ **Էդուարդ Թոփչյան**

համերգների սկիզբը՝ ժամը 19:00-ին

հունիս, հուլիս ամիսների ծրագիր

Հունիսի 1

Համերգ՝ նվիրված երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվան

Վ. Ա. Մոցարտ՝ «Ֆիգարոյի ամուսնությունը» օպերայի նախերգանք

Դաշնամուրի կոնցերտ թիվ 20, KV 466

Մենակատար՝ Լիլիթ Գրիգորյան

Ժ. Բիզե–Ռ. Շչեդրին՝ «Կարմեն» սյուիտ

Դիրիժոր՝ Ռուբեն Ասատրյան

Հունիսի 8

Վահան Արծրունյան՝ Գուսան Հավասու երգերը

Վ. Ա. Մոցարտ՝ Կոնցերտային սիմֆոնիա ջութակի եւ ալտի համար, KV 364

Մենակատարներ՝

Գագիկ Սմբատյան (ջութակ)

Ալեքսանդր Կոսեմյան (ալտ)

Ա. Բրուքներ՝ Սիմֆոնիա թիվ 4 («Ռոմանտիկական»)

Դիրիժոր՝ Հովսեփ Շիթիլյան (Սիրիա)

Հունիսի 15

Էդուարդ Հայրապետյան՝ Սիմֆոնիա թիվ 3 «Զուր-Զուր Մեծ Եղեռն»

(առաջին կատարում)

Դիրիժոր՝ Մերուժան Սիմոնյան

Հունիսի 22

Համերգ՝ նվիրված Արամ Խաչատրյանի ստեղծագործությանը

Դիրիժոր՝ Էդուարդ Թոփչյան

Հուլիսի 9, 11, 14

Ջ. Վերդիի «Աիդա» օպերայի համերգային կատարում

Մասնակցությամբ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ երգչախմբի

խմբավար՝ Գեւորգ Մուրադյան

Մենակատարները կհայտարարվեն լրացուցիչ

Դիրիժոր՝ Էդուարդ Թոփչյան

ՀՖՆ-ի 2000/2001 թթ. համերգաշրջանի հովանավոր՝ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն

@rminco Global Telecommunications **Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում:** *խանջյան 50:* **Հեռ. 575823:**

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ